

Б Р А Н И ЧОРГАН АДВОКАТСКИХ КОМОРА
У
БЕОГРАДУ И СКОПЉУ

Власник и издавач Бранича је Адвокатска комора у Београду коју претставља претседник Владимир Св. Синић, адвокат.

Чланови редакционог одбора: Милан Ж. Живадиновић, Др. Видан О. Благојевић и Др. Радоје Ј. Вукчевић, адвокати.

САДРЖАЈ:**Чланци:**

Правна природа и процесуална вредност мишљења Стручног савета датог у смислу § 77 Закона о заштити ауторског права од Др. Душана Путника, адвоката — Београд 489

Слободно судијско уверење при одмеравању кривично - правних санкција од Др. Љубомира С. Вагнера, адвоката — Београд 499

Судска пракса:

Правни лек уложен против образложења одлуке нижег суда а не против саме одлуке недопуштен је од Бранка Јевремовића 508

Противтрајбина истиче се приговором у току расправе, а противтужба се има поднети засебним поднеском. (Закључак Касационог суда у Београду од 2. јуна 1939 год. Рев. 633). од Јована Д. Смиљанића 508

Адвокат као пуномоћник има право на награду иако није у спору успео од Илије Д. Илића 509

Не може се и даље истицати приговор застарелости једног дуга, ако је тужена страна делимично платила своју застарелу трајбину од Љубомира Н. Милојковића 511

Да ли је самоубиство нечасно? од Др. Милорада Антоновића 512

Само могући родитељи дужни су дати мироз од Др. Милорада Антоновића 513

Распоред рада у београдским судовима за 1941 год. 514

Из Адвокатске коморе у Београду Седница од 5. децембра 1940 531

Седница од 18. децембра 1940 532

Седница од 28. децембра 1940. 532

Прикази:
André Parrot: Malédiction et violations des tombes. Paris. 1939. од Др. Милорада Антоновића, адв. 533

Уредништво Бранича налази се у Дечанској 13/II. Рукописи се не враћају. Прештампавање градива из часописа допуштено само са тачним означењем извора.

Бранич доноси: расправе и чланке којима је смер заштита интереса адвокатског реда и ширење професионалне свести, службена саопштења Адвокатских комора којима служи као званични орган, и расправе, чланке и саопштења из судске праксе из свих области права и прати развој правног живота у земљи и иностранству.

Бранич излази крајем сваког месеца. — Годишња претплата за **Бранич** износи 80.— дин. За адвокате изван територије Београдске и Скопске адвокатске коморе, адвокатске приправнике, судије и судске приправнике годишња претплата 60.— дин. Поједини број 10.— дин.

Hans Fehr: Die Ausstrahlungen des
Nurrechts der Aufklärung in die
neue und neueste Zeit. Bern. 1939.

од Др. Милорада Антоновића,
адв. 534

Некролози:

† Љубомир Живковић 534

† Стева Писаревић 538
Гаврило Д. Леви 539
Белешке 540
Садржај правних часописа 541
Преглед законодавства 543
Пажња адвокатима 546

WWW.UNIL

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Д-р Душан Путник, адвокат — Београд

ПРАВНА ПРИРОДА И ПРОЦЕСУАЛНА ВРЕДНОСТ МИШЉЕЊА СТРУЧНОГ САВЕТА ДАТОГ У СМИСЛУ § 77 ЗАКОНА О ЗАШТИТИ АУТОРСКОГ ПРАВА

(— Да ли је § 77. Ауторског закона дерогиран §§-има 362-479 Г. п. п.? —)

І Увод

Није редак случај да у пресудама наших судова, чак и Апелационих, читамо овакве тврдње: „Ово мишљење Стручног савета меродавно је по оцену спорног питања... и позивни суд је исто као обавезно прихватио“¹⁾

Оволико приписивање значаја мишљењу Стручног савета спада међу тзв. „правосудне заблуде“, а то највише због тога што се није покушало одговорити на два питања:

- а.) шта је био циљ прописа §-а 77. Зак. о зашт. аут. права о установљавању Стручног савета;
- б.) која је правна природа једног таквог у конкретном случају датог мишљења.

II. Циљ и правна природа прописа § 77 Зак. о зашт. аут. права.

1.) Из историјата постанка § 77 Аут. закона знамо да овај § није био предвиђен у законској основи која је била предложена Врховном законодавном савету, али је по иницијативи Министарства просвете унет овај § у закон. Министар Просвете је сматрао за корисно и потребно да у нашој земљи, где се заштита ауторског права тек уводи, постоји једна стручна институција, која ће давати судовима и другим јавним властима на њихов захтев стручна мишљења²⁾. Министарство просвете поводило се овде за страним узорима (немачки, мађарски, аустријски, чешки, норвешки итд. ауторски закони), који познају „комору стручњака“ — Sachverständigen-Kammer. Какву је правну природу приписивало у оно време Министарство Просвете овом мишљењу Стручног савета није нам познато³⁾. Свакако да Мини-

¹⁾ Тако нпр. пресуда Апелационог суда у Београду од 15. 3. 1939 Пл. 1223/38.

²⁾ В. Др. Ј. Шуман, Коментар Закона о заштити ауторског закона, Београд 1935. стр. 331.

старство просвете није могло предвиђати већ тада развој каснијег процесуалног законодавства.

Кад погледамо текст §-77 Аут. зак. и § 1 Правилника о устављењу Стручног савета П. Бр. 7333 од 26. 2. 1930, онда видимо да то „саветодавно тело“ даје Министарству просвете (а и другим властима) стручна мишљења у спорним питањима ауторског права (!) ако и кад судови и друге јавне власти траже таква од Министарства Просвете (дакле не од самог Савета) и то поводом конкретних спорова грађанских и кривичних.

И ако је овај текст § 1. Правилника, па и самог §-а 77. Аут. закона у стању да унесе извесну забуну у правни значај и циљ тога Савета стручњака („спорна питања из ауторског права“) ипак је за сваког познаваоца основних принципа нашег судског уређења јасно да ови вештаци не треба да дају правна мишљења јер је за њих баш судија прави стручњак, него треба да дају практична, техничка знања и упутства из области која је уређена Ауторским правом, нпр. шта су у музици транскрипције, варијације, фантазије, потпури итд. ако настане спор о повреди ауторског права прерадом туђег дела. Зато су и важније за овај „Стручни савет“ све могуће професије чак и фотографска (има их три у данашњем саставу Стручног савета!) а правничка долази на крају⁴⁾! Тек ваљда неће музичари и фотографи давати правна стручна мишљења из области ауторског права судовима кад су они само за то ту, у претежном броју, да дају своја мишљења из односне своје струке која засеца у област ауторског права. Зато и каже § 7. тог Правилника да референт има бити одређен „према природи предмета“, а § 15 истог Правилника предвиђа могућност да се оптира и друго стручно лице ван Савета. У чему оно има да буде стручно? Очеvidно у струци која засеца у оквир одређен ауторским правом, али не у ауторском праву нити у праву у опште, јер примењивање и тумачење правних норми није задаћа или право ни једног другог стручњака или лица, него искључиво суда и судија. Сервирати суду правна стручна мишљења значило би у ствари судити а за то је по Уставу предвиђена Судска власт; ако би се допустило егзекутиви (Мин. просвете) да ма и путем, по свом избору именованог, тзв. Стручног савета даје судовима правна стручна мишљења, то би значило поремећај уставом предвиђене равнотеже државне власти јер би на тај начин егзекутива, извршна власт, у ствари судила, дакле арогирала себи судску власт.

3) Али ми имамо основа у каснијим уредбама које су изишле иницијативом тога Министарства, да верујемо да је оно имало и даље циљеве с тим Стручним саветом; о томе смо обилно писали у нашој студији „Да ли Уредба са законском снагом о ауторско-правном посредништву, има заиста законску снагу“, Загреб 1939. и доказали тенденцију да се надлежност Стручног савета том Уредбом и њеним Правилником прошири далеко преко граница одређених самим ауторским законом.

4) По чл. 3. цитираног Правилника, наиме, Савет стручњака сачињавају чланови „из реда истакнутих књижевника са знањем потребних језика, научника, музичара, заступника ликовне уметности, архитекта и инжињера, фотографа (!) и правника“.

Одговор је, дакле, јасан. Та би мишљења требала да буду само стручна мишљења из материје коју обухвата ауторско право, дакле у погледу дела која се заштићују ауторским законом, а која су побројана у § 1 Аут. закона, т. ј. у погледу дела књижевности и уметности. У пракси, међутим, има много случајева где Стручни савет даје издашно и правна мишљења⁵⁾.

2.) Одговором на питање под а.) одговорили смо, посредно, и на питање под б.)

Да оно није вештачко мишљење у смислу прописа новог Гпп. јасно произлази из горе цитираног прописа, нарочито из § 447 Гпп. у вези са § 374, по којима је давање вештачког мишљења безизнимно судска процедура.

Како то није вештачко мишљење које познаје и признаје Грађ. судски поступак, онда је јасно да је мишљење Савета стручњака далеко од тога да буде „обавезно за суд“, па оно може да буде пука информативна приватна лектира за трудољубиве судије, који ће при решавању замршенијих питања из ауторског права наћи све то, и још много више, а са мање тенденције, изнесе но у стручним часописима, књигама и јудикатури страних судова (пошто је наша јуриспруденција о том питању још у повојима).

Погрешна је дакле та „теорија“ да су мишљења вештака у опште, па макар то били и чланови Стручног савета, обавезна за суд. Ова „теорија“ руши кардиналну тековину §-а 368 Гпп. тј. слободу судијског уверења. Све доказе суд слободно и суверено цени и само ако нема у неком правцу посебне норме о доказној снази извесног доказа, суд може поклонити мању, већу или никакву доказну снагу изведеном доказу, дакако уз потребно образложење („побуде“). За суд није обавезно чак ни мишљење судских вештака за упоређивање рукописа (§ 411 Гпп.) а како би могло да буде „меродавно“ или чак и „обезно“ једно овакво мишљење стручњака при Министарству просвете.

III. Процесуална допустивост тражења мишљења Стручног савета, нарочито после увођења у живот новог Г. П. П.

И овде се постављају два питања:

а.) Да ли је мишљење стручног савета, можда, „доказно средство“ новог Гпп. и да као такво има неку практичну важност?

б.) Доказна средства суже за доказивање спорних чињеница и могу се само онда изводити ако су, уз то, важна по нахођењу суда (§ 371 ст. 1 и 372 ст. 1 Гпп). Ако мишљење Стручног савета, макар колико оно иначе имало убедљивости, није изведено по прописима новог Гпп. онда чему да га суд и тражи кад га као доказно средство не може употребити?

⁵⁾ Види нпр. тенденциозно и погрешно правно резонување Стручног Савета у његовом акту од 29. 11 1937. Бр. 24 где исти на дугачко и на широко доцира о правној природи филмске продукције успоређујући исту са едисијом; о томе колико врста права има тобоже аутор музике на тонфилмском делу; ко има да плати тантијеме музичког аутора; које право он уступа продуценту тонфилма а које право себи придржава итд. итд.

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Наш Гпп. изабрао је теорију (методу) исцрпивног (таксативног) и искључивог набрајања доказних средстава која могу служити као доказ оспорених чињеница.

Та доказна средства су:

1. изрично признање чињеница (§ 362);
2. прећутно признање (§ 363);
3. садржина правноснажне осуђујуће пресуде казненог суда (§ 364);
- 4., код суда опште познате чињенице (§ 365);
5. законске претпоставке (§ 366);
6. исправе (§§ 388—409);
7. упоређивања рукописа (§§ 410 и 411);
8. обавештајне ствари (§ 414);
9. сведоци (§§ 416—445);
10. сведоци стручњаци (§ 446);
11. вештаци (§§ 447—463);
12. увиђај (§§ 464—466);
13. саслушање странака (§§ 467—479).

Ово значи да се за доказивање оспорених чињеница могу једино та средства узети, а не и нека друга. Ова потоња могу да имају неку, мању, доказну снагу, нпр. да се њима доведе једна чињеница до вероватности. Закон ова друга средства не набраја али набраја случајеве кад је довољно да се нека тврдња учини „вероватном“ (нпр. § 18 ст. 2, § 156 ст. 2, § 192 ст. 4, § 199, § 220 ст. 1, § 228 ст. 1, § 286 ст. 2, § 309 ст. 1 § 359 ст. 2, § 385 ст. 2, § 399 ст. 2, § 419 ст. 2, § 451 ст. 2, § 452 ст. 2, § 462 ст. 1, § 631 ст. 2 Гпп.). Прегледамо ли те законске установе доћи ћемо до уверења да се случајеви доказивања вероватности односе само на процедуру при решавању инцидентних парничних питања а никада при решавању доказа о чињеницама у сврху изрицања пресуде.

На томе се разликовању доказа о чињеницама и чињења вероватном једне тврдње оснива дуализам у нашем парничном поступку у погледу доказних средстава: 1. група, доказ чињенице, бива једино путем у закону искључиво и исцрпно набројаних доказних средстава „допуштених по овом закону“ (§ 373 у вези § 370 Гпп.) и 2. група, чињење вероватном једне чињеничне тврдње путем а.) свих доказних средстава допуштених по Гпп, и, б.) путем још и других неких средстава, која истина нису „доказна средства допуштена по овом закону“, али ипак могу да пруже неку вероватноћу за тврдњу (нпр. изресици из новина, јемство на „поштеној реч“ и сл.).

Ова разлика очитује се и у самој техници провођења ове две категорије доказних средстава.

Док се извођење доказних средстава, набројаних таксативно у закону (прва група) има прво да фиксира доказним закључком, у ком ће се навести тачно спорне чињенице и доказна средства и док је провођење ових доказа везано за „посебне прописе о доказном поступку“ (§ 373 у в. §-а 370 ин fine Гпп.); дотле за доказ вероватности (друга група) нема никаквих правила сем јединога да та средства имају да буду ликвидна, и да не вреди

доказ саслушањем странака; закон ово подвлачи тиме да извођење доказа које бива у циљу да се учини која околност вероватном није везано за посебне прописе о доказном поступку (§-370 ин fine Гпп.).

Да су прописи Гпп. о извођењу доказа (1. група) јус когенс то је јасно већ по природи императивних наређења целог Гпп., специјално његових прописа II, III, IV, V, VI и VII главе Трећег дела (§§ 362—479 Гпп.). Но да не буде сумње, у нашем случају имамо брзу аргументацију (а контрарио) из већ цитиране уставне § 370 ст. 2 где се каже да код вероватноће (2. група) није извођење доказа везано за посебне прописе о доказном поступку, дакле да за извођење доказа код прве групе доказних средстава јесте обавезатно одржавање тих прописа; затим у § 386 Гпп. где се говори о доказу који се изводи у иноземству па има недостатака по иностраним законима, да исти конвалидира ако је то извођење учињено барем по нашим законима, дакле ако није ни по нашим законима, онда је ништаво (због неодржавања прописа за извођење доказа).

Погледамо ли сада с те тачке гледишта у § 77. Ауторског закона предвиђено и од судова прибављено доказно средство, мишљење Стручног Савета при Министарству просвете, ми ћемо констатовати да оно не одговара захтевима које тражи закон за прву групу доказних средстава; ово прибављено мишљење као и само мишљење као такво је чак противно основним принципима грађанског парничког поступка.

Констатоваћемо одмах да се овако „доказно средство“, као што је мишљење Стручног савета, противи основном принципу Гпп. о усмености и непосредности и начелу диспозиције странака.

Тамо је, у Гпп., пре свега, странкама дата могућност инженерције код избора вештака. Оне морају да буду саслушане о личности и способности вештака; оне могу евентуално да траже изузеће вештака (§§ 447 и 451 Гпп.); вештаци морају бити именовани (постављени) од стране суда који утврђује и њихов број (§ 447 Гпп.); доказ са вештацима проводи се увек пред судом (§ 372) било парничним или одређеним и замољеним судијом (§ 378); странке не само да могу присуствовати извођењу доказа, него могу да стављају и питања и да траже обавештења и објашњења (§§ 385 и 453 Гпп.); вештаци морају дати своје мишљење у суду и исто образложити и дати свој налаз и мишљење, при чему се има у случају размимоилажења вештака тражити ново мишљење (§ 458 Гпп.).

„Доказно средство“, пак, како би требало да буде мишљење Стручног савета, не одговара ни једном од ових битних услова и основних прописа Гпп.

Овде, код затворених врата и без присуства суда и странака, већају и расправљају од игзекутиве, административне власти, (Министарства просвете) именовани 9 лица која су без судске заклетве, без руковођења суда и без могућности стручног стављања питања и тражења објашњења, дају написмено своје мишљење, без икаквог образложења и упућују о томе акт своје Мини-

старству, које га усваја и шаље суду! Чак не знамо ни да ли је то мишљење једногласно ни ко је „референт“, а најмање знамо из које струке је који од те господе.

У питању је чак и стручност тог Савета. И у том погледу је грађански поступак потпуно игнорисан.

По §§ 447 и 449 Гпп. треба да вештак има баш то својство да познаје предмете и вештину о којој има да даје своје вештачко мишљење, дакле да је у тој материји стручан и да има оног знања које нема судија (§ 460 Гпп. ин fine).

Ако се, конкретно нпр. поставља питање из правног односа између аутора (преводиоца) и издавача (накладника, издавачког предузећа) који се однос назива у пракси и теорији накнадничким правним односом, онда несумњиво треба да су сви чланови вештачког тела стручњаци, али у питању чега? Јасно је само у питању обичаја, узуса, између писца и издавача приликом издавања књига а то тим више што у нашем правном подручју нема кодифицираног специјалног издавачког права (као у другима, нпр. у Хрватској, или у Војводини или Словенији) па би се спорна питања имала у смислу § 10. грађ. законика „по опште познатом досадањем обичају“ односно на основима у грађанском законика постављеним (§§ 719 грађ. законика) решавати. У питању права и закона не постоји изнад судова никакав други форум; суд мора сваки правни случај да реши (§ 10. Грађ. законика).

Погледамо ли у § 3 цитираног Правилника предвиђени састав стручњака^{5а}) видећемо да, у специјалној грани накнадничког посла боље рећи узуса и обичајног накнадничког права (§ 10 грађ. зак.) за познавање којег у опште не треба правна спрема, него животни искуство из дотичне струке (издавачке) нису у опште они стручни јер ни један од њих није издавач. Напротив чланови Стручног савета који су књижевници могу да буду само пристрасни и противни издавачима јер између њих постоји један природан и појмљив антагонизам. Али ће ова аномалија бити још очигледнија ако погледамо данашњи састав тога Савета стручњака, у коме нпр. не седи ни један вајар, и ако би му ту било места по § 3 цит. Правилника, него место тога седе у Стручном савету 3 фотографа! Колико ће стручности моћи да покаже такав Стручни савет ако дође до питања из струке вајарства, који спорови нису ретки?!

Видимо, дакле, из ова два примера, да сам Стручни савет по свом саставу и намени егзекутиве која га је основала није способан ни позван да решава нпр. питања из односа аутора и издавача, дакле из материје која је обухваћена накнадничким правом, или питања из струке вајарске (барем за садањи луструм). А када нема стручњака за та два примерице наведена питања (вајарски и издавачки послови) онда ни по самим горецитираним прописима Правилника не може да постоји стручни референт, који је по Правилнику (макар је само један!) довољна гаранција за стручност датог мишљења. Међутим Грађански парн. поступак тражи већу гаранцију, т. ј. да није само један од вештака стручан у дотичном питању, него да су сви чланови ве-

штачког тела у дотичној материји стручни. С гледишта грађанског парничног поступка не могу, често, ти „стручњаци“ из Стручног савета бити чак ни онај кадар људи из којег би се по § 449 Гпп. могли узети стручњаци за судско вештачење.

Овде ћемо одмах да упозоримо како и § 447 и § 449 Гпп. изричито говоре за нашу тезу, тј. да Гпп. не познаје вештачење без судских вештака (тј. судски именованих и руковођених вештака); он до душе у тим §§-има познаје и признаје једну категорију таквих вештака, „који су јавно постављени за давање мишљења дотичне (извесне) врсте“ али их сматра само као кандидате за именовање судским вештацима у конкретном спору, који имају првенство пред другима, али никако као такве чији ће се, ван суда дато, мишљење, мимоилазом прописа Гпп., примати као вештачки налаз и мишљење дакле као допуштено доказно средство. Ако игде, а оно би бар на овом месту (§§ 447 и 449) морао Гпп. да учини концесију §-у 77. Аут. закона, па да вештачком мишљењу Стручног савета при Министарству просвете пружи неку изузетну снагу или значај. Кад он то, из разумљивих узрока, није учинио, значи остао је бескомпромисно на својим основним принципима.

Уверен сам да је горњим разлагањем довољно доказано да свако мишљење Стручног савета с гледишта принудно-правних прописа Гпп., с гледишта основног принципа усмености и непосредности и принципа диспозиције странака нема никакве доказне снаге; оно напросто није предвиђено ни једним прописом Гпп., али је у противности са свима, и то основним, прописима грађ. парн. поступка о ваљаности вештачког мишљења.

Па ипак, ето, у пракси наше јудикатуре налазимо необично упорне аргументе којима и виши и највиши судови бране мишљења Стручног савета против приговора да им је од дана ступања на снагу новог Гпп. одзвонило.

Тако нпр. у једном конкретном спору где је тужена страна оспоравала ваљаност вештачења путем добављања вештачког мишљења од стране Стручног савета при Министарству просвете, Апелациони суд у Београду у својој пресуди од 22. 2. 1940. Пл. 1223/38 одбацује овај приговор речима:

„Што се тиче приговора истакнутог на данашњој расправи призивној, о томе, да мишљење Стручног савета не може бити меродавно за оцену питања, чију оцену садржи, јер да то мишљење није дато у поступку, како је то прописано прописима грађ. парничног поступка, који говори о вештачењу, Апелациони суд налази да је овај приговор неоснован са разлога што је овакво мишљење стручног савета изискано на основу § 77 зак о зашт. аут. права, који пропис није дерогиран прописима грађ. парничног поступка, јер се односи на специјалну материју, која није регулисана прописима грађ. парничног поступка — чл. 2 Увод. закона за грађ. парн. поступак. Према томе и предлог призиваоца да се одреди ново вештачење путем вештака, који би се узели из круга издавача, пошто је сувишан, те је услед тога и одбачен — § 371 Гпп.“

Поводом пак, ревизије против ове пресуде, која је тангирала

и ово питање, изјашњава се Касациони суд у Београду у својој пресуди од 11. 6. 1940. Рев. 1081/39 о том питању негативно овим речима:

„Навод ревизије, да је пропис § 77. зак. о заштити аут. права дерогиран доцнијим прописима грађ. парн. поступка, — неоснован је, јер и ако у чл. 4. уводног закона за грађ. парн. поступак није наведено да § 77 закона о аутор. праву остаје на снази, ипак он није укинут прописима грађанског парничног поступка, што се види из чл. 2 уводног закона по коме ступањем на снагу грађанског парничног поступка престају да важе само они закони који се односе на исту материју а закон о ауторском праву не расправља материју коју расправља грађански парнични поступак, те стога овим законом није укинут.“

IV Сумрак догме *lex specialis — lex generalis* а триумф принципа *lex prior — lex posterior*

Да рашчистимо овде с тим застарелим и погрешним назорима наше јудикатуре.

Пре свега драго нам је што и Апелациони суд и Касациони суд увиђају и сами да је Грађански парнични поступак према Ауторском закону лекс постериор те нећемо губити време да доказујемо ту очевидну чињеницу (Закон о заштити ауторског права ступио је на снагу 27. 12. 1929 а Гпп. је ступио на снагу 1. 1. 1934).

Остаје само да видимо како стоји однос са та 2 закона с гледишта давно одбачене науке о *lex specialis — lex generalis*. Подвлачимо реч „науке“ јер ни један од наших кодифицираних закона не говори о односу специјалних и генералних закона, шта више § 3. нашег застарелог грађанског закона већ сматра све законе једнако важним, стоји дакле на сасвим логичном становишту теорије *lex prior lex posterior*.

„Истина да је теорија некада истицала, како правилно каже Др. Бор. Т. Благојевић, професор Универзитета⁶⁾ као усвојени принцип да доцнији општи закон не дира у прописе ранијег специјалног закона односењих се на исту материју, а такав однос изгледа да постоји између § 77. Закона о заштити ауторског права и установа грађанског парничног поступка. Међутим у новије време све више маха добија тзв. теорија уопштавања, по којој један општи закон, који на сасвим модеран и савремен начин регулише једну правну материју, аутоматски укида све раније специјалне законе односеће се на исту материју, а то све да би се постигао друштвено користан циљ чије стварање може бити достигнуто само помоћу установа предвиђених у новом општем закону и на начин у њему одређен, па без обзира да ли су у питању институције које он као нове регулише или пак оне које су раније, тј. док законодавац није дошао до кулминације уопштавања, већ биле регулисане посебним прописима. Ставља-

⁶⁾ У једном свом нама упућеном напису.

Јући се на ово становиште које је мислим једино исправно и наш законодавац је поставио правило у чл. 2. уводне уредбе за Гпп. да престају важити сви прописи других закона и уредаба и наредба о предметима који су уређени овим новим законом, у колико нису овим уводним законом остављени на снази. Уводни закон, дакле, не разликује специјалне и генералне законе ни материјалне и формалне законе; он само каже да сваки пропис било којег закона који решава исту материју коју и нови грађанско парнични поступак, престаје да важи у толико у колико ту материју друкчије уређује него нови грађански поступак“.

Према томе модерни позитивни закони су већ ставили у архиву ону теорију о неприкосновености специјалних закона пред новим генералним законом. Но питање је овде чак и то да ли је установа о институту вештачења путем Стручног савета (§ 77 А. з.) макар што је садржана у једном „специјалном“ закону, закону о Ауторском праву, у ствари специјалне природе. Она је, без сумње, макар што је садржана у материјално-правном закону, ипак процесуално-правне природе, и према томе је она процесуални закон, па пошто постоји један каснији општи процесуални закон који ту материју *ex professo* уређује, то она већ као *lex prior* пада пред општим грађанским парничним поступком као пред *lex posterior*-ом

Но да не буде сумње о томе, има Уводни закон за грађански парнични поступак на претек јасних доказа.

Чл. 2 Уводног закона каже, како смо видели, да падају сви закони уредбе и наредбе који решавају исту материју, уколико нису уводним законом остављени на снази. Ако је тачно оно што тврде Апелациони и Касациони суд, тј. да је Грађански парнични поступак *lex generalis* и да као такав не може да дерогира ни једну *legem specialem*, онда је јасно да би се речи „сви закони“, уредбе и наредбе могле односити само на оне „све“ правне прописе који су генералног (процесуалног, овде) карактера, а да се на законе специјалног карактера не могу односити. Према томе би било сувишно да неке законе специјалног карактера у опште уводни закон оставља или не оставља на снази кад они *eo ipso* остају имуни од дерогације; они би имали да по сили догме *lex generalis non derogat legem specialem* остају, и без нарочитог наређења општег закона, на снази.

Међутим уводни закон за грађански парнични поступак као да неће ништа да зна за укалупљену догму о имунитету *lex specialis-a* према *lex generalis*. Тако видимо да он већ у чл. 4. набраја вредно и исцрпно саме *leges speciales*, које остају и даље на снази успркос чл. 2, тј. оне одредбе разних *leges speciales*, које успркос тога што се косе са принципима и наређењима новог Гпп. и што би му по начелу чл. 2 имале да престају важити остају и даље на снази.

Ту су ипр. прописи Закона о осигурању радника у колико се односе на тамо предвиђене судове; ту су прописи, наредбе о осигурању државног саобраћајног особља, о изабраним судовима; па исто тако и прописи Правила братинске благајне о судовима рударског осигурања итд. итд. У опште од 20 (двадесет) таквих

изузетака, набројаних таксативно у чл. 4. Уводног закона, па исто тако од набројаних изузетака у чл. 5 до 17 ни један једини не односи се на коју *lex generalis* него се сви од реда односе искључиво на најразличитије *leges speciales* и то не само на процесуално-правне него и на материјално-правне специјалне законе!

А баш по доктрини коју заступају пресуда Апелационог и Касационог суда не би ово набрајање изузетака разних специјалних закона било умесно, шта више је без икаквог смисла, кад ти прописи ни иначе, тобоже, не би могли да буду дерогирани због своје припадности једној хетерогеној групи, групи специјалних закона.

Ја мислим да је сасвим умесно, да против ове доктрине о разним законским преградама и хетерогеним својствима специјалних закона, наведем овде мишљење још једног од наших првих савремених правних писаца, Др. Фрање Горшића, који у свом чланку „Око система нашег обртног полицијског права (Гласник Министарства унутрашњих дела за јануар 1940 стр. 58), говорећи о неоснованости овог укалупљивања закона и поделе на разне врсте истих каже:

„... појмовној јуриспруденцији минулих столећа нема више места у правној науци. Право се, на жалост, још вазда сматра као нека полица са фаховима. Пре неки дан један од наших врховних судова⁷⁾ донео је решење у коме је, на нашу срамоту, речено да се једним процесуалним законом не могу дерогирати прописи материјалних закона, као да право није функција живота, него материја коју познаваоци чувају по строго одвојеним фаховима са натписима Грпн., Кп., Зуп. итд.“

Томе злу доскачу модерни закони у смислу горе изнесеног мишљења проф. Бор. Т. Благојевића, баш овим генералним дерогаторним клаузулама, чији је школски пример текстуација чл. 2. Уводног закона, према којој се дерогирају сви прописи појединих закона (а не и сами ти закони) у колико расправљају материју која је новим грађанским парничним поступком једнообразно и за све обвезатно нормирана.

2.) Кад је једном установљено да је „стручно мишљење“ Савета стручњака при Министарству просвете после доношења овог Гпп. постало један анахронизам (и плеоназам!) онда је одговор на ово питање (под 2.) сам од себе пружен.

Начело процесуалне економије, да о другим гледиштима не говоримо, брани суду да скупља неважне, неваљане, сувишне као и такве доказе којима се само одуговлачи решење спора. Пошто смо напред установили да мишљење Стручног савета има сва ова негативна својства, то је јасно да суд неће ни у ком случају тражити ово мишљење Стручног савета као таквог него ће, евентуално, имати на уму чланове тог Савета као могућа стручна лица за конкретна питања.

⁷⁾ Ово се не односи на гореврцирано решење Касације само зато што уважени писац у својем чланку из јануара 1940. није могао да апострофира наше решење из јуна 1940.

V. Закључак

Држим да се, после свега овога што смо напред изнели, може слободно доћи до следећег закључка:

1.) Мишљења Стручног савета при Министарству Просвете, која исто даје судовима, нема карактер вештачког мишљења у смислу прописа новог Грађанског парничног поступка;

2.) Ово мишљење у опште нема значај никојег доказног средства (1 групе) по прописима новог Гпп;

3.) Установа § 77. Закона о заштити ауторског права дерогирана је каснијим прописима новог Гпп. нарочито §§ 447—479 Гпп;

4.) Према томе неће судови ни по службеној дужности, ни на предлог странака, тражити мишљење Стручног савета од Мин. Просвете него ће евентуално чланове Стручног савета узети у обзир при избору вештака у смислу прописа §§ 447—449 Гпп. у колико ови буду за дотичан предмет доиста стручни.

Др. Љубомир С. Вагнер, адвокат — Београд.

СЛОБОДНО СУДИЈСКО УВЕРЕЊЕ ПРИ ОДМЕРАВАЊУ КРИВИЧНО ПРАВНИХ САНКЦИЈА¹⁾

Реалистичко схватање проблема Науке кривичног права²⁾ довело је до поновног испитивања појединих кривично правних институција, које су се до тада развијале под потпуним утицајем филозофије Канта, Хегела и др. Између осталог, овом приликом понова се поставило и питање одмеравања кривично-правних санкција од стране судија, начина овог одмеравања, као и обимности слободног судијског одлучивања при томе одмеравању.

Примена кривично правних санкција на личност извршиоца може уследити:

¹⁾ Види о овој литератури: Аћимовић М. — Кривично право (општи део) 1937; Bataglini-Diritto Penale 1937; Exner-Kriminalbiologie 1939; Ferri-La sociologie criminelle 1905 i Progetto Preliminare di Codice Penale Italiano 1921, Garraud R. — Traité theorique et pratique de droit pénal français 3 Knj. 1916, Живановић Т. — Дуалитет казне и мера безбедности 1928 и Основи кривичног права Краљевине Југославије (општи део) 1935—37, Kohrausch-Strafgesetzbuch 1940, v. Listz — Der Zweckgedanke im Strafrecht и Die Gesellschaftlichen Faktoren de Kriminalität u Aufsätze und vorträge Књ. I—II 1905, Јанковић Р. — Борба за правду 1940 v. Listz-Schimdt — Lehrbuch des Deutschen Strafrechts 1932, Маклецов-Доленц — Систем целокупног кривичног права Краљевине Југославије 1935, Maggiore — Principi di Diritto Penale 1932, Mezger — Strafrecht 1933, Peters K. — Die Kriminalpolitische Stellung des Strafrichters 1932, Sauer W. — Grundlagen des Strafrechts 1927, Wagner Lj. — Der gefährliche Verbrecher im deutschen, jugoslavischen u. italienischen Strafrecht 1939, Exner F. — Studien über die Strafzumessungspraxis der Deutschen Gerichte 1931.

²⁾ Види о овој ближе: Живановић Т. — Дуалитет Стр. 59 и даље као и Sauer op. cit. стр. 69 и даље.

а) било простом применом закона већ апсолутно одређених санкција, од стране судије, на личност извршиоца. У овом случају слободног судијског уверења скоро и нема, већ се судија појављује пре као технички извршилац законом апсолутно одређених прописа о кривично правним санкцијама за одређена кр. дела;

б) било давањем пуне слободе судији у одмеравању кривично правних санкција без ограничења врсте као и законског минимума и максимума кретања одређених кривично правних санкција за у закону одређене конкретне случајеве нпр. С С. С. или

в) давањем само делимичне слободе судији, да у законом тачно одређеним границама кретања, може слободно одмеравати кривично правне санкције.

Које гледиште од изложених заступа данас наука и пракса кривичнога права, у којим се границама креће слободно судијско уверење при одмеравању санкција, као и у чему се састоји то слободно судијско уверење, то су питања на која треба овде да укажемо и објаснимо их.

Одговор на ово даће нам законодавство појединих земаља као и Наука и пракса кривичнога права. Шта нам они кажу? Они веле: да је криминалитет једна нужна друштвена појава, кога ће бити док буде било и друштва. Даље нам кажу: да се криминалетет не може потпуно одстранити из друштва, али да се може смањити и то на најмању могућу меру. Кривичном праву треба дакле да је циљ, да погодним средствима сузбије криминалитет у друштву. Он тај свој циљ постиже мерама генералне и специјалне превенције као и одмаздом за учињено зло и то путем изрицања, од стране нарочито за то одређених лица — судија, кривично правних санкција у виду казни и мера безбедности.³⁾

Мере генералне превенције представљају једно оруђе друштва у борби истога за сузбијање криминалитета, а у циљу осигурања друштва од штетних његових последица по саме појединце или по друштво као такво. Ове мере почивају на принципу одмазде и испаштања извршиоца за учињено кривично дело, које скупа треба морално да опомену и застраше друштво од вршења криминалитета. Средњевековно кривично право па до краја прошлога века⁴⁾, не увиђајући значај превентивних мера по кривично право, водило је рачуна само и једино о овој мери. Принцип одмазде, при томе, био је једини мотив којим су се судије руководиле при одмеравању кривично правних санкција. Овакви закони представљали су чврсто одређени систем нееластичних норми тако да слободног судијског уверења, може се рећи, није у таквом систему могло ни бити а с обзиром на апсолутне и из-

³⁾ Види о овоме нпр. Sauer стр. 69 и даље. Противно врло интересно гледиште ознаћено је код Peters-a op. cit. стр. 2—18 нарочито стр. 13 нап. 2.

⁴⁾ Нпр. Душанов законик са својим poena cutis et capilli као и смртном казном, Constitutio Criminalis Carolina 1532, (poena extraordinaria) и др. па све до појаве Feuerbach-овог Баварског казненог законика од 1813 г.

речне прописе о врсти и висини казне које су се строго имале применити на конкретне случајеве. Ова тенденција што мањег учествовања судије при одлучивању одмеравања кривично правних санкција, понова је данас предмет живе дискусије у науци појединих земаља и последица је политичког схватања заступљених у истима⁵⁾.

Мере специјалне превенције имају за циљ, да кривично правне санкције прилагоде кривцу-извршиоцу, који и сам за себе представља један феномен са низом урођених или природених особина, које скупа представљају његов карактер и од одлучног су значаја не само за изградњу једне индивидуе, већ и за његову кривично правну делатност као и доцнију изградњу његове личности. Овим мерама је дакле циљ, да примене у виду казни и мера безбедности опомену, застраше, поправе или излече извршиоца и врате га натраг друштву, које га се због извесног извреда морало за тренутак одрећи. Становишту о кривичним санкцијама као одмазди за учињено зло, крајем прошлога века супротставило се ово друго гледиште напојено социолошким и хуманистичким идејама а на име, поправке и лечења кривца-извршилаца ради њиховог поновног враћања друштву. Сходно овом гледишту, кривично правне санкције не смеју имати за свој циљ одмазду за учињено зло, већ кажњавање кривца због учињеног дела а с обзиром на његову опасност због његове виности и криминалног психичког стања. Овај антрополошко-социолошко-хуманистички правац⁶⁾, доцније исправљен и дотеран⁷⁾, имао је за последицу и потребу већег учествовања судије у доношењу одлука па и давање истоме веће слободе при одмеравању кривично правних санкција. Ова слобода али није схваћена апсолутно због могуће самовоље судије при одмеравању санкција као и могућности губљења потребне оцене за заштиту слободе појединаца поред потребне заштите друштва.

Модерна кривично правна Наука, увиђајући потребу обеју мера као и немогућност њиховог појединачног опстанка, прибегла је синтези ових двају крајности и то на тај начин, што су у законодавним системима усвојене, како мере генералне превенције и одмазде за учињено зло, тако и мере специјалне превенције. Овоме треба додати, да су у модерним законима релативно одређени и минимум и максимум као и врста и висина појединих кривично правних санкција за одређена дела, као и делокруг овако ограниченог кретања судија при њиховом одмеравању релативно одређених санкција а све ради напред наведених циљева одмазде, заштите друштва и кривца-извршиоца од будућег извршења кривичног дела као и поправке и лечења извршиоца.^{7а)}

⁵⁾ Види нпр. Bataglini op. cit. стр. 308, Maggiore op. cit. Књ. I стр. 212 и даље.

⁶⁾ Нпр. Lombroso-Uomo Delinquente 1876, Ferri-Progetto и La S. krim. Lanza — Istituzioni di Diritto Penale 1908.

⁷⁾ B. Liszt op. cit., Lenz — Grundriss der Kriminalbiologie 1927; Givanović T. op. cit.

^{7а)} A. Merkel — Die Lehre von Verbrechen u. Strafe — 1912. чије су учење о циљевима крив. правних санкција прихватили у првом реду Liszt, па затим и други као: Frank, Schmidt, Kohlrausch, Givanović итд.

Кривично правне санкције (*nulla poena sine lege*) засноване су на закону и својом принудом представљају битни основ опстанку кривичнога права потребног ради заштите друштвеног поретка. Закони постојећи, не остављају дакле пуну слободу судији при одмеравању кривично правних санкција већ истога у главном ограничавају на следећи начин:

1) Одређивањем, за одређено крив. дело, више врсти кривичних санкција ван којих врста судија друге не сме применити. Ово правило закон проширује када је реч о казни у толико, што судију везује и законом предвиђеним околностима које извесну врсту казне искључују (за покушај преступног дела се не кажњава); укидају (драговољан одустанак од покушаја или отклањање последица укида казну), или смањују (кажњавање старијих малолетника или извесни случаји блажег кажњавања код покушаја⁸⁾);

2) Одређивањем минимума и максимума могућности трајања одређене врсте кривично правних санкција. Овде је познат и један изузетак од овог правила и то кад се ради о смртној казни, која је као таква апсолутне природе и

3) Предвиђањем могућности да се већ признатој санкцији дода извесно ограничење у извршењу исте или пак додаду околности које проширују значај одређене кривично правне санкције⁹⁾.

Овим законским мерама ишло се само ка спутавању евентуалне могуће судијске самовоље, но слободно судијско уверење при одмеравању кривично правних санкција морало је и у овим границама постојати а као потребан и нужан коректив или вентил сигурности и правичности при одмеравању крив. правних санкција за сваки поједини случај. Ово с обзиром, да је за све случајеве немогуће у напред предвидети апсолутно одређене кривично правне санкције којима би се најефикасније и најправичније постигао један циљ, који ће користити општости и неће представљати нову опасност од кривца-извршиоца. Човек који је предмет ових мера и на кога ове треба да утичу у једном одређеном моменту, дакле у тренутку извршења дела и после тога, треба да је мера вредности и ефикасности на њега примењених одређених кривично правних санкција како у погледу врсте тако и тежине истих. Слободног судијског уверења при одмеравању крив. правних санкција мора дакле постојати. Питање је пак технике, у којим ће се оно границама кретати у чему пресудан утицај има правно схватање једнога народа у датом добу као одсјај његове културе, обичаја и нарави. Данас, позивитно кривично право у главном даје пуну слободу судији да може:

1) кривично правну санкцију смањити према потреби до одређеног законског минимума;

2) крив. правну санкцију увећати без примене споредних казни и мера безбедности, до одређеног законског максимума;

⁸⁾ Види ближе Живановић — Проблеми Књ. II св. 3 Стр. 328—337.

⁹⁾ Види Peters стр. 32 и даље.

3) увећаној крив. правној санкцији придодати и какву споредну меру законом означену;

4) наредити издржавање какве мере безбедности пре досуђење а неиздржане казне;

5) досуђеној или опрштеној или издржатој казни или мери безбедности урачунати досуђену а неиздржану меру безбедности одн. казну;

6) од казне у извесним случајевима законом одређеним потпуно одустати и

7) од казне одустати и у место ње досудити или тражити извршење само какве мере безбедности.

Судијског уверењ дакле мора бити, али је оно уједно сведено на у закону тачно одређено поље примене. После овога од првенственог је значаја, упознати се са најбољим начином на који ће судија у границама своје слободе делатности, руководећи се идејом правичности, одмеравати кривично правне санкције са највероватнијом тачношћу¹⁰). Да би до овако релативног али за људску способност највероватнијег тачног права дошао, судија мора при примени кривично правних санкција на конкретни случај имати у виду следеће елементе: тачно познавање циљева кривично правних санкција; познавање датих вредности које у конкретном случају представљају узрок осуде као и, оцену датих вредности а у односу на крајњи циљ кривичног права сузбијање криминалитета, коме кривично правне санкције треба да послуже само као нужно средство¹¹).

Циљеви кривично правних санкција као основ за одмеравање истих¹²).

Модерни кривични закони познају следеће кривично правне санкције: казне, мере безбедности којима додајемо и васпитне мере када је реч о млађим малолетницима. Да би ове мере законом предвиђене правилно и правично применио, судија мора познавати специфичне циљеве истих као и крајњи њихов заједнички циљ: сузбијања криминалитета у друштву. Све ове мере морају дакле и треба да користе постилгнућу опште корисног социално етичког циља сузбијања извршиоцевог што за социалну етику представља њен индивидуално етички циљ. Само кроз дубоко и коренито познавање циљева ових мера може судија очекивати, да ће бити ближи правичном идеалном одмеравању кривично правних санкција.

¹⁰) Peters нпр. вели да је слободно одмеравање крив. правних санкција: „индивидуална од правног поретка уздигнута оцена вредности или безвредности неког остварења или неостварења или врсте остварења“ оп. цит. стр. 26 и 28.

¹¹) види ближе о овоме: Peters оп. цит. стр. 57 и даље.

¹²) Види: Живановић — Дуалитет стр. 22, Аћимовић стр. 108, Dolenc оп. цит. стр. противно врло интересантно излагање али погрешно код Peters-а стр. 57 и даље, 70.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Дате вредности као непосредан узрок примене крив. правних санкција.

Ради што тачније примене кривично правних санкција, судија треба, да је потпуно упознат са датим вредностима у конкретном случају и то: како са кривичним делом као друштвеном појавом, тако и са кривцем-извршиоцем на кога и противу кога треба применити одређену кривично правну санкцију¹³⁾.

Кривично дело је један психо-физички догађај за које је а противу извршиоца предвиђена релативно одређена кривично правна санкција. У извршењу једног деликта треба али одвојити један чисто нормативан елеменат, који се састоји у важности за одређену средину и за одређено време повређених или угроженних добара¹⁴⁾, као и један реалан елеменат садржан у правцу воље извршиоца-кривца и обимности исте тј. врсте и тежине виности као и целокупног кривичног стања, осећања, мотива, инстинкта, интелигенције и др. самог извршиоца. Приликом оцене датих вредности- судија се не сме зауставити само на утврђивању чисто објективних елемената постојања као и тежине самога дела већ и целокупног психо-физичког збивања кривца релевантног за конкретан случај, како би одмерена кривично правна санкција одговарала не само кривичном делу већ и виности и карактеру извршиоца¹⁵⁾. Овде ваља напоменути, да је за оцену индивидуалних вредности појединаца као и извршилаца-кривца од велике важности, да се судија, уколико је то могуће, задржи на испитивању и упознавању само оних вредности, које су битне за социално етичку оцену кривца-извршиоца као таквог. Реално испитивање ових проблема без непотребног упуштања у апстракције треба да је идеја водиља овог и оваквог испитивања.

Оцена датих вредности у односу на циљ кривично правних санкција а ради што правилније примене истих на конкретан случај.

На основу напред добијених вредности а с обзиром на циљеве крив. правних санкција по на Особ као и њихов кајњи циљ судији је дужност, да одмери сходно специјалним околностима за конкретни случај кривцу-извршиоцу по врсти и тежини ону кривично правну санкцију која ће бити најправичнија и најефикаснија. Одмерена крив. правна санкција мора бити правична а правична ће бити само, ако се укаже као нужно средство за постигнуће општег циља крив. права. Поред овога, крив. прав. санкција мора бити и ефикасна а она ће то бити, ако одмерена санкција одговара у свему оној мери, коју би законодавац имајући у виду

¹³⁾ Exner — Strafzumessungspraxis стр. 25—30, 86—96.

¹⁴⁾ Види Exner — Kriminalbiologie стр. 319 и даље.

¹⁵⁾ Види о овоме ближе: Exner — Strafzumessungspraxis стр. 53—54, Kriminalbiologie стр. 11—22 са првим делом књиге који обухвата криминалну антропологију и психологију код кривца и другим делом у коме се говори о криминалној социологији, в. Listz — Die Gesellsch. Faktoren стр. 432.

тачно право прописао за сам тај конкретан случај, да је за то имао могућности¹⁶). При овоме је од основне важности и околност да одмерена санкција мора одговарати и правном схватању друштва у чијој се средини ова или она мера дужег или краћег трајања изриче. Интенција је модерних закона, а о томе мора водити рачуна и судија, да у свако доба и код сваког случаја па и при одмеравању кривично правних санкција интересе друштва доведе у склад са интересом појединаца и тако и о једном и о другом интересу води увек рачуна. Дешава се, истина врло ретко, да техника извесног закона судију примора при одмеравању кривично правних санкција, да остане у закону предвиђеним границама одмеравања санкција, ма да му законом одређене границе изгледају или врло тешке или пак врло лаке. Ово се можда може схватити и као једна мана модерних закона но с обзиром на постојећу законску оцену вредности самога дела, па и најтеже и најблаже могуће санкције за исто, као и с обзиром на општи интерес заштите појединаца од самовоље суда, ова замерка представља једно мање нужно зло од евентуално могућег већег зла, задавањем пуне слободе судијама при одмеравању санкција у коме би случају дугогодишњи принцип осветљаног Фајербаховог правила *nulla poena sine lege* морао дефинитивно бити напуштен.

Само на овај начин добијена санкција може бити од користи по сузбијање и заштиту од криминалитета, јер интерес слабије стране (појединца) који због друштва и онако трпи извесно зло, несме бити преко мере угрожен и његов даљи опстанак доведен у питање. Мера која не би била еквивалентна не само извршеном делу већ и виности као и самој личности извршиоца-кривца, који су елементи једино у стању да угуше и недозvole, да се у опште развије код извесног лица његов нагон за даљим вршењем кривичних дела, уништавајући при томе у основи и могући револт, који се код осуђеника ствара противу друштва због његовог неправичног трпљења¹⁷), не би одговарала циљу крив. правних санкција као средству за постигнуће вишег циља — циља правичности.

Слободно судијско одмеравање санкција а у границама које смо изнели као и на начин којим се ово уверење има оживотворити, представља заиста читаву једну уметност, која захтева не само потпору управних и административних власти¹⁸) већ и извесне позитивне квалитете код самих судија, који ове мере изричу а које се изражавају у његовој правној спреми, правичности,

¹⁶) Полазна тачка за блаже или оштрије кажњавање не сме бити она врста и тежина санкције која представља аритметичку средину законом предвиђених врста и тежина санкција јер исто нема никакве реалне подлоге, ма да се данас често овако одмеравају санкције. Види о овоме: v. Listz оп. цит. стр. 161 i Exner — *Strafzumessungspraxis* стр. 59.

¹⁷) Види о овоме и *slicnome Peters* — оп. цит. стр. 93 и даље као леп пример настојања писца да нам прикаже, и ако у несистематском излагању, могуће случајеве повреде закона и правичности.

¹⁸) О овоме нарочито К. Јанковић — оп. цит. стр. 3 и даље.

објективности и самоорицању. При одмеравању санкција судији између осталог треба да је пред очима од многих правника у пракси као и у теорији утврђена правила о којима се нарочито мора и треба да води рачуна и то:

1) да кривично правне санкције треба одмеравати, поред осталог, и с обзиром на значај кривичних дела за друштво као такво. Да дакле кривично правне санкције имају бити блаже у колико се дејство одређеног кривичног дела протеже само на извесног појединца и обратно;

2) да се они извршиоци крив. дела, код којих је њихово дело производ њиховог карактера нпр. случаји кривца повратника, морају општрије кажњавати. Блаже пак треба да се казне они, чије је дело производ средине у којој се крећу и независно је од њих. Ово с тога, што се код ових лица поновно извршење каквог дела може поновити само са минималном вероватноћом;

3) да се што више избегавају краткотрајне санкције лишења слободе (нпр. казне до 3 месеца затвора). Ова мера, у колико је реч о случајним кривцима на исте само штетно може деловати (на пр. нема степенасто изржавања казне) с обзиром на његов додир са осталим осуђеницима, док за кривца из навике одн. опасног кривца-извршиоца, ова мера не може бити правична нити ефикасна осуда а у вези напред реченог. Када су у питању казне лишења слободе, ова се мера може ефикасно заменити применом новчане казне где је то дозвољено¹⁹⁾;

4) што пажљивија примена условне осуде при одмеравању кривично правних санкција. По својој садржини, условна осуда казну не ублажава а с обзиром, на неизвесност трајања као и сталну могућност да се ова неизвесност измени у издржавање осуде. Поред тога она је за неке и теже подношљива од рецимо, краткотрајне казне лишења слободе, а с обзиром на њену могућу дужину трајања. Примењивати ову меру заиста само онда, када се она укаже као потребна (тј. у случајевима где постоји вероватноћа да осуђеник неће више вршити кривична дела у будућности) представља данас у пракси један тежак проблем који како нам изгледа и поред обимне литературе о истој, није још потпуно решен²⁰⁾.

Пре завршетка а на основу онога што смо изнели намеће нам се дужност да укажемо на најгрубље недостатке нашег законодавства по овом питању, како би се исти што пре увидели и исправили. Ово би уједно био и главни циљ овом нашем кратком приказу.

а) У кривичном закону. На место одређеног трајања мера безбедности потребно је увести а у погледу висине трајања неод-

¹⁹⁾ Види о овоме излагање Ехнера у *Strafzumessungspraxis* стр. 18, 22—24 пропрачено износењем статистичких података а из којих се нпр. види, да је пракса немачких судова у 1882 од свих изречених санкција 20% свега изрекла новчаних казни док се у 1928 години овај проценат попео на 70% свих изречених казни.

²⁰⁾ Garraud оп цит. стр. 423 књ. III, Peters — оп. цит. стр. 127 као и литература тамо назначена.

ређеност трајања истих. Ово са разлога: што се данас овако одређене (релативне) мере безбедности засноване на опасности извршиоца за у будућност (изузетак од овога је упут у завод за лечење²¹), ни у чему не разликује од казни, чији је битни основ одмазда те као такве морају представљати у првом реду пропорционалну меру за извршено зло.

б) У закону о извршењу мера безбедности лишењем слободе. Утврдити специјалан начин издржавања у одређеним заводима различит од издржавања временских казни лишења слободе. Да ли судија под садашњим околностима издржавања мера безбедности, може и треба да изриче ове мере предвиђене законом? То је једно болно питање у нашем законодавству, које код нас захтева брзу и коректну реформу и то, када је у питању издржавања ових мера, тј. начина на који се исте имају издржавати, као и када се ради о заводима, где се ове мере имају издржавати.

в) У кривично судском поступку. Наредити обавезно детаљно образложење одмерених казни и мера безбедности. На место недовољно образложених пресуда у погледу одмерених санкција, овој страни пресуде треба обратити већу пажњу и увести у крив. судски поступак принудно уношење детаљног образложења пресуде а за део који говори о одмереној санкцији одн. детаљних, тачних и непобитних разлога, због којих је баш одређена санкција одмерена кривцу-извршиоцу. Тиме би се у великој мери избегла самовоља судија при образложењу њихових одлука у овом делу истих и боље осигурала правна сигурност појединаца, која под данашњим околностима и начину образложења овог дела пресуде сигурно трпи²²).

На крају овог кратког приказа да назначим, да ми је жеља била да укратко укажем на важност овога проблема, чиме али нисам ишао и у детаљно разјашњење овога питања, већ сам исто само поставио и указао на сву важност судске праксе, када се ради о овако тешком питању, правичног и ефикасног слободног судијског одмеравања кривично правних санкција. Законодавац није могао предвидети све, морао је извесан терет, а за правилно функционисање правосуђа, пренети и на судију, који путем судске праксе треба да изгради до детаља оно, што је законодавац само назначио и над чијим правилним извршењем он бди.

²¹) Wagner Lj. — оп. цит. стр. 112 и даље.

²²) Exner — Strafzumessungspraxis, стр. 8 врло лепо учоава нпр. за казну, да најважнији разлози одмерене казне не само да остану у пресуди ненаписани већ и неизречени.

Правни лек уложен против образложења одлуке нижег суда а не против саме одлуке недопуштен је:

У спору М. Д. из Б. противу уд. М. А. Б. из Б. Београдски Касациони Суд под Рек. бр. 232/40 донео је овај закључак:

„Рекурс тужиоцев изјављен против закључка Апелац. Суда у Б. као призивног, одбацује као недопуштен, а са ових разлога:

Грађански парнични поступак допушта улагање правних лекова само против одлука нижих судова, а не предвиђа правне лекове који би се могли уложити само против образложења појединих одлука нижих судова, ако је странка са самом одлуком задовољна, што се види из прописа § 3, 4, 555, 596, 613 Гпп. и других прописа овога закона који говоре о правним лековима.

Према томе, правни лек који би био изјављен само против образложења одлуке нижег суда а не и против саме одлуке био би недопуштен.

Како је у овом случају тужилац изјавио рекурс против образложења закључка призивног суда, изјављујући да је са диспозитивом закључка задовољан, то је овај рекурс с обзиром на горе изложено недопуштен.

Бранко Јевремовић

Противтражбина истиче се приговором у току расправе, а противтужба се има поднети засебним поднеском. (Закључак Касационог суда у Београду од 2 јуна 1939 год. Рев. 633).

У правној ствари тужиоца М. Т. противу туженика Манастира Рача, због неправедног обогаћења, тужена страна у току спора истакла је противу тужиоца противтражбину у износу од 125.000.— динара, која проистиче из уговора о закупу манастирског имања. Овом предлогу тужилац се противио тражећи да се исти одбади као неуредан.

Решавајући о овом предлогу, Окружни суд у Ужицу закључком од 12 маја 1938 год. одбио је предлог тужене стране са разлога:

„Суд је претходно узео у оцену предлог тужене стране на расправи од 11. IV. 1938 год. да се о противтражбини туженог манастира према тужиоцу М. у износу од 330.000.— динара, који је износ редуциран на висину тужбеног тражења у 125.000.— динара заједно расправља са тужбеним захтевом тужиоца М., по коме је парница у току, па је нашао: да је овај предлог неумесан и да се о истакнутом захтеву не може расправљати у овој спору, а ово са следећег:

По § 328 ст. II грпп. откада парница почне тећи, па све док усмена расправа у првом степену није закључена, може туженик суду, код којег је већ почела тећи парница, поднети противтужбу уколико постоје остали законски услови надлежности за противтужбу. У конкретном случају, захтев противтужбе одговара пропису § 94 грпп., јер би се исти могао пребити са захтевом тужбе, а исто тако одговара прописима о надлежности суда. Међутим, како противтужба заснива потпуно одвојену и самосталну парницу, то се иста мора поднети у свему као и редовна тужба, а на име у смислу §§ 321 и 178 грпп. припремним поднеском, који има означавати у закону тачно набројане елементе. Тужена страна је међутим ову противтужбу изјавила у току расправе у судски записник, те је због тога неуредна, јер у поступку пред зборним судовима предлози о којима се има усмено расправљати морају се дати одвојеним припремним поднеском. Противтужба тужене стране дата у форми усмене изјаве пред судом није парнична радња, која би била подобна да заснује нову парницу, јер се иста не може доставити протививу страни на одговор, нити одредити прво рочиште. Према томе, овај захтев противтужбе има таквих недостатака који се не могу отклонити ни наредбом суда у смислу § 138 грпп., јер није дат у форми писменог поднеска, те је стога овај захтев суд закључком одбадио“.

По призиву тужене стране, Апелациони суд у Београду пресудом од 31 јануара 1939 год. Пл. 1757/38 потврдио је закључак Окружног суда, налазећи да се код Окружног суда и противтражбина, која се у току спора

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

истиче у облику приговора по § 487 грпп., мора формулисати и поткрепити доказима писменим поднеском, а не у записник на расправи.

По ревизији тужене стране, Касациони суд у Београду закључком од 2 јуна 1939 год. Рев. 633 укинуо је обе одлуке првог и позивног суда са разлога:

„Заступник тужене стране, побијајући пресуду позивног суда у целости, у првом реду истиче, да је позивни суд погрешно нашао, да се истакнута противтражбина тужене стране, не може у овом спору испитивати, будући да није поднет формални поднесак у коме би се истакао захтев за пребијање и предложили докази за утврђење противтражбине.

Оцењујући ове наводе, Касациони суд налази, да се њима оправдано указује на недостатак у поступку, који спречава да се ова правна ствар претресе и темељно оцени — § 597 т. 2 грпп. Разлози за овако нахођење су следећи:

Кад је у питању противтужба, којом се захтева нешто изван тужбеног захтева, онда се она по § 94 грпп. има поднети поднеском, за који важе сви прописи, који се примењују и за тужбу, што значи да то мора бити припремни поднесак са садржином прописаном у § 321 грпп. Но поред овлашћења, које тужена страна има, да у спору подигне противтужбу, тужена страна може у току спора у своју одбрану истакнути и противтражбину у циљу да делимично или потпуно одбије обавезу, која се тужбом тражи, али и не да иде преко тужбеног захтева, како би то могао бити случај са противтужбом. У том случају, када се дакле противтражбина истиче као приговор пребијања, нису у закону предвиђени прописи, који би налагали да се овакав приговор подноси у нарочитој форми, те се има узети, да се они могу, као и сви приговори за одбрану од тужбеног захтева, износити на расправи. Да закон пак прави разлику између противтужбе и противтражбине, види се нарочито из §§ 252 и 487 грпп., у којима је реч баш о противтражбини, за коју се вели да се истиче приговором, а не засебним поднеском.

С обзиром на изложено, кад је заступник тужене стране на расправи од 11 априла 1938 год. истакао противтражбину у висини тужбеног захтева, онда је суд имао да се спусти у оцену основаности овог захтева тужене стране, па по оцени питања, да ли противтражбина стоји или не стоји у правној вези са тужбеним захтевом, поступи по § 487 грпп., односно ако нађе за потребно примени § 252 грпп., не упуштајући се у опште у оцену основаности противтражбине, са разлога што је иста морала бити поднета писменим поднеском — суд је погрешно, а тај недостатак поступка чини, да се правна ствар не може исцрпно претрести и темељно оценити — § 597 т. 2 грпп., па је са тих разлога ревизија тужене стране уважена.

Јован Д. Смиљанић

Адвокат као пуномоћник има право на награду иако није у спору успео.

Тужилац адвокат Драгутин Т..., као пуномоћник поред осталих полова био је овлашћен од стране пок. Трајка К... да покрене грађански спор противу Реџепа М... ради наплате динара 220.000 Тужилац је обавио све послове по овом спору и позвао тужену страну да му заслужену награду исплати. Тужена страна није хтела мирним путем да плати ову награду, те је адвокат као тужилац морао да тужи суду туженика, тражећи признање награде и трошкова, као и законску камату за неплаћене трошкове до дана наплате. Како је Трајко, који је уствари овластио адвоката Д... да води овај спор умро пре него што је овај спор окончан, то су се претставници масе пок. Трајка успротивили и почели систематски да оспоравају ово право награде адвокату, наводећи у одговору на тужбу да је њима познато да је пок. Трајко свакако уговорио награду са адвокатом Д..., али да ће се ова исплатити само под условом ако адвокат Д... победи у овом спору и успе са наплатом утужених 220.000 динара. Не признавајући право награде адвокату Д..., претставници масе не признају следствено ни интерес на ову тобоже ненаплаћену награду, јер тужилац као адвокат није овај интерес пријавио као своје потраживање у масу пок. Трајка,

која чак није ни опоменута на исплату овог хонорара. Зато је предложено да се донесе пресуда којом се одбија тужбени захтев на право тужиоца на награду и трошкове, као и интереса на ову награду.

Анализирајући ово питање први суд је нашао да је међу обема странкама само неспорно једно да је тужилац адвокат заиста заступао пок. Трајка у спору противу Реџепа М... Спорно је само колика је награда уговорена, да ли је и колико на име награде тужилац примио, да ли тужилац има право да тражи интерес и парничне трошкове.

На основу пружених доказа утврђено је да је пок. Трајко сталан клијент адвоката Д..., те да стога и није за сваки спор понаособ уговорана награда, па ни за овај противу Реџепа М..., јер тужилац — адвокат и није могао претпоставити да ће његов властодавац умрети пре окончања спора, поготову што је пок. Трајко увек уредно плаћао заслужене награде и проузроковане трошкове. Па када награда није уговорена, онда тужиоцу она припада на основу § 28/II Закона о адвокатима, те се иста има одмерити према Правилнику о висини награде за адвокатске послове. Па како је тужилац по повереном му спору обавио све послове за које му следеће награда, то је ова и досуђена у см. § 21 гз. тужиоцу, јер адвокат у смислу § 27/III Закона о адвокатима није дужан никог бесплатно да заступа. Први суд се није упуштао у питање припада ли или не награда адвокату Д... зато што спор око наплате динара 220.000.— није добио, него је само у толико ово питање дотакао што је навео да је оно ирелевантно у конкретном случају, не упуштајући се детаљније у оцену овог питања.

Питање права интереса на досуђену му награду до дана исплате ове награде расправљено је по § 823 гз., где је јасно прописано да уколико дужник не би на време повериоцу дуг платио, поверилац има право да тражи интерес, па да чак овај и није уговорен. Па како је тужилац тужбом тражио награду као дуг и интерес на овај дуг, то му је овај и досуђен.

Тужилац дакле према нахођењу првог суда има права на награду и интерес на ову, па без обзира да ли је победио или не у овом спору где је био пуномоћник, када се јасно види да је спор савесно водио и окончао га.

Тужена маса је незадовољна овом осудом и обраћа се вишем, Апелационом суду. Но овај суд видећи да је Окружни суд брижљиво оценио све доказе и изјаве странака, прихватио је правно схватање првог суда и не уважавајући призив тужене масе, потврђује пресуду првог суда.

Желећи пошто пото да се ослободи плаћања награде, зато што је спор који је именовани адвокат водио, изгубила, тужена маса обраћа се највишем суду. У својој ревизији, желећи да поништи пресуде првог и другог суда, а да би се и тиме до коначног решења спора одложило плаћање досуђене награде, ревидент — маса циља на ништавост пресуде оба претходна суда, јер наводи да маса у овом спору није уредно заступана, пошто није имала свог старатеља да је уредно заступа пред судом. Овај ревизијски навод је неоснован јер је у конкретном случају била маса тужена, па она и осуђена на плаћање награде и интереса, а поред тога и појављени претставници масе пок. Трајка су пунолетна лица, те као таква парнично способна у см. § 107 грпг. те је било и непотребно њима постављати старатеља.

Оно што се као главно у ревизији истиче јесте тврђење да је Апелациони суд потврђујући пресуду првог суда погрешно ову ствар правно оценио — тач 4 § 597 грпг. — када је нашао да тужилац — адвокат има право на награду без обзира на исход спора који је водио за пок. Трајка а сад масу. Јер кад је условљено, како ревидент стално истиче, да ће адвокат бити награђен само ако спор добије, онда је свакако призиви суд стао на погрешно гледиште и ствар овако пресудио и поред оваквог споразума између адвоката Д... и пок. Трајка.

Ревидент дакле заступа тезу да је адвокат као стручно образовано лице био дужан да цео спор пок. Трајка води правилно и унесе у вођење овог спора целокупно своје правничко знање. Кад је, како ревидент наводи, адвокат овај спор повео као грађански, а не као менични, како је требало, па због тога спор изгубио, онда према нахођењу ревидента нема право на награду, па да је ова чак и уговорена. Водећи спор пок. Трајка противу Реџепа М... као грађански, а не као менични, он је оштетио пок. Трајка, па су и први и други суд погрешили кад су за његов рад по овако

окончаној парници досудили награду, што је уосталом противно и прописима Закона о адвокатима.

Касациони суд не дели мишљење ревидента. Не постоји законски пропис у нашем позитивном законодавству којим би се налагало адвокатима да спор воде овако или онако, већ по савести и знању. Не постоји ни законски пропис по коме би адвокату као пуномоћнику било досуђено право награде, или ово право ускраћено, већ према томе да ли ће у једном спору успети или не. Зато према нахођењу Касационог суда не постоји погрешна правна оцена ове правне ствари од стране првог и другог суда, те је и ревизијски навод о погрешној правној оцени неоснован. По § 27/II Закона о адвокатима адвокат није дужан да бесплатно заступа, те тужилац, адвокат Д... обавивши све послове по спору пок. Трајка има право на награду. Како се пак из свих списа овог спора нигде не види да је тужиоцу ова награда за заступање условљена ако у парници успе, како то ревидент произвољно узима, то је за пресуђење овог спора, према нахођењу Касационог суда, било прелеватно што је тужилац као адвокат овај спор изгубио, као што је преlevantан и истакнути приговор да је спор погрешно поведен као грађански, а не као менични, пошто то питање и није било спорно код првих двеју инстанција, а не и тако битно и одлучујуће у овом спору.

Независно од свих законских прописа, скроз је нелегично претпоставити да би један адвокат био пуномоћник и могао са својом клијентелом правити послове на бази уговора ако успе или не успе у спору, јер нико, па ни адвокат, па ни сам суд не може предвидети исход једног спора, те да би као адвокат могао да зна да ће у спору успети на тако и уговорити награду. Јер, кад би се и уобичајило склапање оваквих уговора, још је увек спорно питање да ли би овакви уговори били правно допуштени с обзиром на пропис § 13 гз. — т. ј. да ли би овакви уговори били у складу са јавним поретком и добрим обичајима и благонаравијем.

Зато Касациони суд и није уважио ревизију тужене масе пок. Трајка, те је тако потврдио пресуду Апелационог суда, којом је маса осуђена на плаћање награде адвокату Д... за његов труд и рад по овом спору.

Илија Д. Илић
секретар Касац. суда

Не може се и даље истинати приговор застарелости једног дуга, ако је тужена страна делимиче платила своју застарелу тражбину.

Окружни уред за осигурање радника у Н. тужбом својом против стечајне масе Мике М. из З. ради признања потраживања које има у суми од 5159.— дин., тражио је да му се призна исправност и право на наплату његовог пријављеног потраживања по попису пријаве бр. 18 тужене стечајне масе, а ово стога јер му ово право није признато у стечају, већ је од стране стечајног суда упућен на парницу, да путем исте докаже основаност овога тражења.

Тужена стечајна маса преко свога управитеља стечаја, у одговору на тужбу, је оспорила тужилачкој страни ово потраживање, истичући да је тражбина тужиоца застарела, па је тражила и предложила да се тужбено тражење одбије.

Окружни суд у З., пресудом својом По 497/36-7 од 22-V-1937 г., одбио је тужбено тражење и осудио тужилачку страну на плаћање парничних трошкова, а са разлога: да је признањем тужилачке стране утврђено да је платни налог, у који је била садржана ова спорна сума, био предат Мики М. 25-III-1932 г., а што се доказује и решењем Среског суда у З. бр. 8492, оправдан приговор тужене стране да је тражбина застарела, јер је протекло више од 5 година, од дана предаје платног налога па до момента стављања забране. Нашоа је, да је без вредности околност што је већ за застарелост стављена забрана, јер да не предлеже случајеви из § 945. гр. зак., пошто је време застарелости истекло пре стављања забране. Даље је нашоа, да је без вредности околност да је тужени Мика одн. фирма инд. трг. друштво а. д. платило на име дуга по основу платног налога 11.051,10 дин., по

коме је стављена предметна забрана у дин. 6175.—, пошто то само значи, да је фирма платила застарелу тражбину делимице а за остатак исте је могуће и даље истицати приговор застарелости по § 945 гр. зак. Осим тога, овај приговор застарелости није угашен тиме, што се Мика М. није жалио на предметно решење о забрани, јер га може он, а и управитељ стечаја, сходно § 2 и 87 стеч. зак., истицати у сваком стадијуму извршења.

По призиву тужилачке стране, којим је она побила наводе првостепене пресуде и предложила да се у целости удовољи тужбеном тражењу, као и да јој се одмере одговарајући трошкови за вођење овога спора, Апелациони суд у Београду, пресудом бр. 727/40 од 13 јуна 1940. г. уважио је тужбено тражење, признајући исправност и право на наплату тужилачкој страни у утуженом износу, преиначујући тиме првостепену пресуду, а са ових разлога:

Када је проведеним доказима у првостепеном поступку утврђено, да је тужена страна по примљеном рачуну о забрани од 12-VIII-1932 г. тражила оброчну исплату и плаћање obroка и да је чак у августу 1933 г. положила рату у 3175.— дин., — што тужена страна током првостепеног поступка није спорила, онда се мора узети, да је тужена страна признала дуг и после навршене застарелости, те се због овакве радње тужене стране — § 945 гр. зак. тужбеном захтеву има удовољити.

Не може се узети, да је тиме, што је тужена фирма делимице платила своју застарелу тражбину, да је она за остатак тражбине и даље могла истицати приговор застарелости, када је, као што је напред утврђено, тужена страна и поред тога што је њено дуговање било застарело после навршене застарелости молила за оброчну исплату и плаћање дугова, и када је том захтеву тужилачка страна изашла у сусрет и тужена страна после тога вршила оброчне исплате, због чега се има првостепена пресуда преиначити и осудити на плаћање тужбеног захтева — § 945 гр. зак. и § 591 грпп.

Ову и овакву пресуду Апелационог суда, а по ревизији тужене стране, потврдио је Касациони суд, пресудом својом бр. Рев. 1823/40., од 26-X 1940 г., не уваживши ревизију.

Љубомир Н. Милојковић
секретар Апелационог суда у Београду

СТРАНО ПРАВОСУЂЕ

ДА ЛИ ЈЕ САМОУБИСТВО НЕЧАСНО?

Једна интересантна штампарска кривица расправљена је у бечком Окружном суду. Ток ствари био је овај: Један бечки лист донео је вест, да је инжењер Х. Р. из Инсбрука у стању нервне пренадражености покушао да изврши самоубиство. Међутим ова вест била је нетачна, јер је дотични инжењер у ствари рањен случајно у једној аутомобилској несрећи.

Инжењер је сматрао да му је овом вешћу о његовом покушају самоубиства нанета увреда части и поднео је стога тужбу противу одговорног уредника листа, који је ту вест донео, мотивишући исту тиме, да је самоубиство у једној хришћанској држави неморално дело, и стога нетачна инкриминисана вест потпаде под § 178 К. З., који гласи, да онај има да одговара за увреду части, ко „проношењем измишљених или изопачених чиченица лажно некога окривљује да је извршио једно нечасно или такво неморално дело, које овога у јавном мњењу излаже презиру или га унижава“.

По овој реткој тужби расправљао је судија за штампарске кривице. Уредник листа изјавио је, да у објављивању вести од дописника из Инсбрука није постојала ни издалека ма каква намера, да се тужичевој части нанесе увреда, нити је уредник, који је вест пустио у лист, био свестан тога, да би тиме могао извршити дело увреде части.

Заступник приватног тужиоца заступао је гледиште да је самоубиство дело за осуду, тако да га и нови немачки Казнени законик угрожава

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

казном. У друштвеним круговима у којима се креће његов клијент постоји један виши појам о части.

Бранилац туженог уредника листа изложио је: Да је за оцену дела меродавно не субјективно осећање наводно увређеног, већ објективно право државе, јер би иначе судија морао да буде не само правник него и психолог а можда чак и психијатар, да би могао судити по тужбама о увреди части. У Јапану се на пример харакири сматра за најчасније дело, које тамо постоји. Насупрот новом немачком Казненом законуку, на који се заступник тужиоца позвао ради поткрепљења приватне оптужбе, аустријски Казнени законик угрожава казном само потстрекавање и помагање код овог дела, али не и само самоубиство. Уосталом у инкриминисаном извештају изрично се наводи, да је покушај самоубиства извршен „у стању нервне пренадражености“. Према томе нису за приватног тужиоца наведени никакви нечасни мотиви за покушај самоубиства.

Суд прихватајући разлоге одбране ослободи је уредника са образложењем, да с обзиром на текст чланка, да је самоубиство покушано у стању нервне пренадражености, недостаје претпоставка кажњивости по § 188 К. З. А о нечасним мотивима није било речи у извештају.

Ову пресуду оснажио је и виши суд.

САМО ИМУЋНИ РОДИТЕЉИ ДУЖНИ СУ ДАТИ МИРАЗ

У једној пресуди од принципијелног значаја Касациони суд у Бечу опширно се забавио питањем под којим су условима родитељи дужни дати мираз својој кћери.

У конкретном случају једна кћи је тражила да се њен отац осуди на исплату мираза. Код Среског и Окружног суда удовољено је предлогу тужиље, али Касациони суд, по уложеној ревизији тужене стране укинуо је обе пресуде и одбио тужиљу од њеног тражења.

У свом образложењу Касациони суд је навео:

Давањем мираза треба невести односно супрузи да се олакша вођење самосталног домаћинства. Обавеза давања мираза зависи начелно од тога, да ли родитељи поседују какво имање у смислу § 1220 грађ. зак. А у смислу овог законског прописа као имање имају се начелно разумети само капитали, земљиште, трајбине и покретнине или њима равне активне позиције. Претпоставка је пак још, да лице обавезно на давање мираза према своје стању поседује вредност, која се може узети у обзир.

Захтев на давање мираза разликује се битно од тражења законског издржавања. Обавеза давања мираза зависи од тога, да ли лице обавезно на давање истог има имање у напред изложеном смислу. Не може му се свакако наметнути ова обавеза, ако се тиме угрожава његово пристојно издржавање и издржавање оних лица, за која он по закону има да се стара.

Поседовању довољно имовине може се сравнити случај, када лице, обавезно на давање мираза, има такав приход од рада, који не само што је довољан за његово пристојно издржавање и издржавање његове породице, него му даје могућности и за уштеде, које се могу према његовом стању сматрати као значајне. Када се испуни ова претпоставка код лица обавезног на давање мираза, онда се давање истог може наметнути у облику ограниченог отплаћивања.

У предњем случају претходни судови су утврдили, да тужиљин отац има месечни приход од 300 шилинга. Пошто он од овог износа мора да издржава себе, своју жену и незапосленог сина, мора се претпоставити, да он до даљег неће бити у положају да од свога прихода, поред пристојног издржавања свога и своје породице, има и значајне уштеде. Према томе је предлог кћери на давање мираза имао као на закону неоснован да се одбије.

Др. Милорад Антоновић, адв.

РАСПОРЕД РАДА У БЕОГРАДСКИМ СУДОВИМА ЗА 1941 ГОД.

КАСАЦИОНИ СУД

Прво кривично веће састављају: претседник суда Русомир Јанковић, судије: Светозар Вукајловић, Лазар Радовановић, Миодраг Зарић и др. Живан Марковић. Оно ће решавати све кривичне предмете са територије Београдског Апелационог суда, изузев оних, који су раније били у ком другом већу и све штампарске кривиче са целокупне територије Касационог суда.

Друго кривично веће: претседник већа судија Живојин Васиљевић, судије: др. Данило Данић, Милутин Пеливановић, Стеван Јовановић, Јован Урошевић. Решаваће све кривичне предмете са подручја Скопљанског Апелационог суда. Осим тога све грађанске предмете из надлежности Главне контроле. Затим предмете рударског осигурања и осигурања државних саобраћајних радника, експропријације и предмете ратне штете. Продужиће и решавање грађанских предмета спорне и друге врсте по старом грађанском поступку, који су се затекли нерешени у истом већу, као и оне, који су раније били на раду у том већу, па понова дођу на рад.

Прво грађанско веће: претседник већа је судија Вожидар Прокић, судије: Војислав Паљић, Душан Живановић, Аврам Русо и Светозар Лазаревић. Оно ће решавати све грађанске предмете, спорне и друге врсте Окружног суда за град Београд, Окружног суда за округ београдски, Трговачког суда у Београду и Окружног суда у Чачку. Тако исто предмете грађанске по старом поступку, који су се затекли нерешени или су раније били у већу, па понова дођу на рад.

Друго грађанско веће: претседник судија Димитрије Милошевић; судије: Борђе Дреновац, Атанасије Трифуновић, Јован Страњакловић и Јован Смиљанић. У његову надлежност долазе сви грађански предмети са подручја Скопљанског Апелационог суда и окружних судова у Ужицу и Крагујевцу, као и они предмети који су раније били у истом већу.

Треће грађанско веће: претседник је судија Светолик Милутиновић; судије: Никола Димитријевић, Риста Михаиловић, Танасије Марковић и Коста Марковић. Решаваће све грађанске предмете окружних судова: у Смедереву, Пожаревцу, Великом Градишту, Неготину, Зајечару, Књажевцу, Нишу, Прокупљу, Алексинцу, Ђуприји, Јагодина, Крушевцу, Шапцу, Лозници. Ваљеву и Краљеву.

За чланове пуне седнице изабрани су судије: Вожидар Прокић и Димитрије Милошевић а за њихове заменике: судије Светолик Милутиновић и Војислав Паљић.

За чланове редовне опште седнице: судије Светолик Милутиновић и Војислав Паљић а за заменике судије др. Данило Данић и Аврам Русо.

За члана „Већа за сукобе о надлежности“ изабран је судија Атанасије Трифуновић, заменик судија Стеван Јовановић.

У Адвокатско-дисциплинско веће изабрани су судије: Живојин Васиљевић, Светомир Вукајловић, Лазар Радовановић, др. Данило Данић, Милутин Пеливановић, Миодраг Зарић, Стеван Јовановић, Јован Урошевић, др. Живан Марковић.

За претседника подручне комисије за оцењивање чиновника Касационог суда одређен је судија г. Вожидар Прокић, а чланови су судије Димитрије Милошевић и Живојин Васиљевић, заменици: судије Светолик Милутиновић и Војислав Паљић.

АПЕЛАЦИОНИ СУД

А. Судска одељења

1. Грађанско одељење

Прво грађанско веће у саставу од три и пет судија разматраће, извештај и доносити одлуке по односним законским прописима: а) по свима грађанским парницама по старом грађанском судском поступку које су раније биле на раду у првом грађанском већу из окружних судова: Окружног

суда за град Београд, Окружног суда за округ београдски, смедеревског, ваљевског, лозничког, шабачког, ужичког, краљевског и чачанског и средских судова са њиховог подручја, као и предмете по старом поступку из крагујевачког Окр. суда и његових средских судова које су раније биле на раду у Апелационом суду у овом већу; б) по свима грађанским парницама по новом грађанском парничном поступку, по призивима и рекурсеима, које су раније биле на раду у првом грађанском већу као и по оним грађанским парницама по новом грађанском парничном поступку које први пут долазе после 1. јануара 1941 год. из окружних судова побројаних горе под а) у овом одељку, сем крагујевачког Окружног суда.

Претседник овога већа биће, по могућству Јовичић Милош, претседник суда, а његов заменик по рангу најстарији члан већа.

У састав овога већа улазе као чланови: Јевремовић Бранко, Обреновић Павић, Кнежевић Драгутин, Марјановић Др. Чедомир и Цветковић Душан, судије овога суда.

Друго грађанско веће у саставу од три и пет судија расматраће, извиђати и доносити одлуке по односним законским прописима: а) по свима грађанским парницама по старом грађанском судском поступку које су раније биле на раду у другом грађанском и четвртном већу из окружних судова: београдског трговачког, јагодинског, ћупријског, крагујевачког, пожаревачког, велико градинчанског, неготинског, зајечарског, књажевачког, алексиначког, нишког, прокупачког и крушевачког и средских судова за њихових подручја; б) по свима грађанским парницама по новом грађанском парничном поступку које су раније биле на раду у другом грађанском и четвртном већу, као и по свима грађанским парницама по новом поступку које први пут долазе у овај суд после првог јануара 1941 године из окружних судова побројаних под а) овог одељка.

Претседник овога већа биће г. Миловановић Јован, судија, а његов заменик по рангу најстарији члан већа. По указаној потреби овоме ће већу претседавати по потреби г. Вујовић Владислав потпретседник овога суда.

У састав овога већа улазе као чланови г. г. Златановић Михаило, Јовановић Тихомир, Јанковић Душан и Ракић Никола, судије овога суда.

Треће грађанско веће у саставу од три и пет судија расматраће и доносити одлуке по односним законским прописима: а) по свима грађанским парницама по старом грађанском судском поступку које су раније биле на раду у старом другом одељењу овога суда или у новом неспорном већу (односно трећем грађанском), даље по свима грађанским парницама по старом поступку које први пут долазе после 1. јануара 1941. г., као и по свима грађанским парницама по Закону о шумама; б) по грађ. парничним стварима из новог грађ. парн. поступка по којима имају по призивима и рекурсеима, да раде у овоме суду мала грађанска већа а долазе из окр. судова за окр. београдски и за Град Београд колико је по њима раније већ радило ово веће. Сем тога радиће и по оним предметима новог парничног поступка који дођу после 1 јануара 1941 године па му се накнадно доделе у рад; в) По свима стечајевима и принудним поравнањима ван стечаја; г) по предметима извршног поступка који по рекурсеима долазе овоме суду; д) по свима неспорним предметима, масама, обезбеђењима, убапштњењима, преносима имања, свима предметима ванпарничног поступка, земљишно-књижним предметима и депозитима.

Претседник овога већа биће г. Масловарић Драгутин, судија а његов заменик по рангу настарији члан већа.

У састав овога већа улазе г. г. Сретеновић Милан, Маринковић Александар, Југовић Стојан и Плакаловић Будимир, судије овога суда као чланови.

2. Кривично одељење

Кривично веће у саставу од три и пет судија расматраће, извиђати и доносити одлуке по свима кривичним предметима.

Претседник овога већа биће г. Божић Милан, судија а његов заменик по рангу најстарији члан већа.

У састав овога већа улазе као чланови г. г. Петровић Љубомир, Јанковић Бранислав, Јовановић Миливоје и Бабић Драгослав, судије овог суда.

Заменике у грађанским већима у случају потребе даваће у првом реду грађанско веће једно другоме а само изузетно у случају преке потребе и кривично веће од судија које одреди претседник тога већа. Претседник првог и другог грађанског већа водиће старање да се расправе и у великим већима одређују тако како ће се и ова замена међу њима моћи вршити у случају потребе.

Претседник првог и другог грађанског већа да би омогућили да се предмети за мања већа од по тројице судија могу радити у по два мања већа, споразумеваће се у које ће дане прво а у које друго образовати два мала већа да би једно другоме могло давати допуне. У таквим случајевима једно ће веће радити са једним малим већем а друго са два мала већа назменично. Претседници овако састављених малих већа биће по рангу најстарији чланови већа. Ово важи и за остала већа кад буду судила у већу од тројице судија.

Заменике кривичном већу даваће по потреби грађанска већа по споразуму претседника ових већа. За случај потребе да се образују по два кривична већа, претседник кривичног већа споразумеваће се са претседницима грађанских већа да то буде у време кад се у грађанским већима ради у саставу од по три судије.

3. Персонално веће

У састав персоналног већа улазе као претседник Јовичић Милош, претседник суда а као чланови г. Миловановић Јован, Јевремовић Бранко, Божић Милан, Масловарић Драгутин, судије а као заменици г. г. потпретседник суда Вујовић Владислав и судије: Сретеновић Милан, Обреновић Павић, Маринковић Александар и Златановић Михаило, судије.

4. Комисија за оцењивање службеника београдског Апелационог суда

У састав комисије за оцењивање службеника београдског Апелационог суда по § 35 ч. з. улазе: г. г. Вујовић Владислав, потпретседник суда као претседник комисије, Миловановић Јован и Божић Милан, судије, као чланови, а као заменици г. г. Јевремовић Бранко и Сретеновић Милан, судије.

5) Записничари

Дужности записничара по већима отправљаће секретари, пристави и судијски приправник, и то секретари: г. Јовановић Јелка, Ђурђевић Мара, Савковић Др. Славка, Ристић Др. Андрија, Г-ца Хаџи Поповић Љубица, Милојковић Љубомир, Пепић Видосава, Кордић Момчило, Дадић Велимир, Маринковић Радмила, Милосављевић Даринка, Јеличић Михаило, Вуковић Даница, Михаљчић Војана, Поповић Милица, Остојић Надежда, Теодосијевић Стефанија, Бајић Јулијана, Китић Даница, Поповић Босиљка, Вуксановић Радмила, Веселиновић Вера, Ђукић Душица, Станимировић Олга, Бујишић Милева, Радоњић Радмила, Васовић Бранка и Стокић Милева; пристави: Павловић Др. Мирослав, Костић Ђ. Даница, Ђокић М. Даница, Манић Јованка, и судијски приправник Пандуровић Чедомир.

в) Судска управа

Послове судске управе и све рачунске послове за овај суд и подручје отправљаће Претседник и Потпретседник г. Вујовић Владислав. Господин Вујовић биће заменик у случају спречености претседника, а редовно и помагач.

За послове судске управе потписаном и потпретседнику додељују се секретари г. г. Тривунац Добривоје, Г-ца Атанацковић Славка и Кордић Момчило и директор канцеларије г. Којић Живојин.

Секретар г. Тривунац Добривоје вршиће у споразуму са г. Потпретседником г. Вујовићем, ове послове судске управе: а) водити надзор над радом судског особља у писарницама, архиви и на препису и старати се, поред претстојника судске писарнице, да оно уредно и правилно отправља.

своју дужност; б) одређиваће сваког радног дана записничаре за суђење код појединих већа, старајући се да расподела, међу њима буде равномерна; в) припремаће предмете по захтевима да се судије издаду суду за кривична дела и по тим предметима биће записничар; и г) радиће по позиву и као записничар у општим седницама персоналног већа и комисије за оцењивање службеника овога суда.

У случају спречености г. Тривунца замењиваће га у поменутиим пословима г-ђа Јовановић Јелка, секретар овога суда.

Секретар г. Кордић Момчило припремаће предмете по дисциплинским кривицама за доношење одлука, водиће о њима најбрижљивију евиденцију, старати се о брижљивом вођењу уписника Дисц. и бити по тим предметима записничар: уз то он ће помагати г. Тривунцу у вођењу послова.

Секретар Г-ца Атанацковић Славка и Директор канцеларије г. Којић Живојин, вршиће све послове судске управе: а) администрацију и остале послове судске управе, поред оних ниже нарочито побројаних по упуствима потписаног; б) стараће се и настојати да се уредно воде уписници Су. и Пов. в) Секретар Г-ца Атанацковић учествоваће по позиву као записничар у општим седницама, код персоналног већа и комисије за одређивање службеника овога суда, и као записничар на судијским и адвокатским испитима. У случају спречености Г-це Атанацковић, замену ће по потреби одредити потписани.

В) Судска писарница

Пословима судске писарнице и архивским пословима руковаће г. Милић Велимир, главни архивар, који ће истовремено бити и претстојник судске писарнице.

Благајничке послове у овоме суду и послове режисера вршиће г. Јаковљев Александар, канцеларијски чиновник.

Послове Рачунског отсека, код овога суда вршиће додељени виши инспектор Финансијске дирекције г. Јовановић Миливоје, као шеф а као књиговођа г. Марковић Олга, канц. чиновник овога суда.

Г. Општа наредба

Особље има долазити на дужност тачно у 8 часова ујутру и 15½ часова по подне. Радно време од 8 до 12½ часова и од 15½ до 18 часова. Време изласка објавиће се особљу преко служитеља.

Суђења по већима има почињати од 8.30 часова ујутру. Суђење ће се вршити само пре подне, а по подне ће чланови већа само припремати предмете за рад за идуће дане.

Јавне расправе код већа неће се одређивати суботом кад преко недеље нема ни државних ни верских празника. Субота остаје резервисана за нејавна суђења и одржавање општих седница.

За време рада по већима забрањује се улазак свакоме без разлике сем позваног особља. Службени послови које треба обавити по одељењима где раде већа вршиће се пре почетка или по завршетку рада у већима.

ОКРУЖНИ СУ ЗА ГРАД БЕОГРАД

І Судско одељење

1. Судска управа:

Све послове судске управе поред потписаног и судије г. Родољуба Конића, који се поред редовне службе додељује судској управи вршиће секретар суда г-ђица Љубица Недељковић и суд. приправници Миодраг Марковић и Милан Марковић.

Одељење суд. управе радиће све послове предвиђене у §§ 7 и 8 суд. пословника.

У случају спречености потписатог замењиваће га у суду г. Војислав Цветковић, судија, као најстарији судија, као претседника суда, а у пословима администрације суд. управе г. Родољуб Конић, судија.

Г. Родољуб Конић, судија, г-ђица Љубица Недељковић, секретар суда, и суд. приправници Миодраг Марковић и Милан Марковић водиће контролу и надзор над целокупним особљем суда, изузев г. г. судија, како у погледу рада њиховог тако и у погледу тачног доласка на дужност, одсуства, боловања и осталих персоналних ствари.

Нарочиту пажњу обраћати на рад особља, да се послови отправљају уредно, правилно, брзо и без застоја, а за сваку неисправност лично ће ми доставити писмени реферат.

Суд. приправници г. г. Миодраг Б. Марковић и Милан Д. Марковић примаће пошту одељења суд. управе, водиће све уписнике и регистре и радити на администрацији по упутствима.

У см. чл. 27 т. 1 Уредбе о оцењивању судија редовних судова, чланови комисије за оцењивање г. г. судија средског суда за град Београд биће поред потписатог као претседника г. г. Спасоје Нешковић и Ђурђе Маринковића, њихови заменици и то претседника г. Војислав Цветковић, а чланова г. г. Томаш Пулевић и Чедомир Стефановић.

На основу §§ 32 и 42 Закона о чиновницима у комисију за оцењивање овога и средског суда за град Београд одређујем за претседника г. Војислава Цветковића, а за чланове г. г. Спасоја Нешковића и Ђурђа Маринковића, а њима за заменике г. г. Чедомира Стефановића и Дамњана Трифуновића.

Деловођа обеју ових комисија биће секретар г-ца Љубица Недељковић, а њен заменик суд. пристав г-ца Војислава Тишма.

РАД ПО КРИВИЧНИМ ПРЕДМЕТИМА

II Судско одељење

Прво кривично веће:

У састав овог већа улазе: претседник суда г. Миодраг Филиповић, као претседник већа и судије г. г. Милутин Мрваљевић, Драшко Стојковић и Милан Глишић.

Веће од петорице поред именованих г. г. судија сачињаваће и судије г. г. Драгослав Ђорђевић и Љубомир Јончић.

У случају спречености претседника суда, замењиваће га као претседника већа г. судија Милутин Мрваљевић.

На случај спречености кога од чланова већа замењиваће их судија г. Драгослав Ђорђевић.

Записничари овога већа биће: Петар Коробаревић, Благоје Левковић, Др. Мирко Весаровић и Радивоје Ђурић.

Делокруг рада овог већа:

1. Сва суђења по кривичном закону и Закону о штампи уколико спадају у надлежност кривичног већа. Судије по предметима окривљеника чија су почетна слова презимена: А, Б, В, Г, Д, Ђ, Е, Ж, З, И, Ј, К, Л, Т и Ф.

2. Доносиће све одлуке о истакнутим питањима по Закону о штампи и Кривичном закоником.

3. Решаваће и доносиће одлуке о истрагама и истражним затворима и судити по свима предметима по којима је изузето друго кривично веће и по којима је до сада радило ово веће.

4. Доносиће одлуке у см. § 108 к. с. п. о преузимању поступка и осталом.

5. Радиће администрацију свих својих предмета; и

6. Решаваће све што се односи на одлагање казни, по захтевима за поновно суђење и све остале ствари по захтевима и питањима сем кривичних призива.

III Судско одељење

Друго кривично веће:

У састав овога већа улазе г. г. судије: Војислав Ђорђевић, као претседник већа, Светислав Вуловић и Милан Илић, као чланови већа.

Веће од петорице поред именованих г. г. судија сачињаваће и судије г. г. Миодраг Михаиловић и Љубомир Јончић.

У случају спречености кога од чланова већа замењиваће их судија г. Љубомир Јончић.

Записничари, Александар Пилетић и Стеван Челебоновић.

Делокруг рада овог већа:

1. Сва суђења по кривичном закону и по Закону о штампи и специјалним законима, судиће по предметима окривљеника чија почетна слова презимена почињу са словима: М, Н, Њ, Љ, О, П, Р, С, Ђ, У, Х, Ц, Ч, Џ и Ш.

2. Расматраће и доносиће одлуке по свим кривичним предметима Среског суда за град Београд по којима је уложен призив или жалба.

3. Расматраће и доносиће одлуке по свима предметима по којима је изузето прво привично веће.

4. Издаваће кривична уверења по свима кривичним предметима која долазе у надлежност првог и другог кривичног већа и

5. Доносиће одлуке по свима кривичним предметима по којима су већ надлежна по закону, а траже се подаци, извештаји, повраћај ствари и исправке казвених листова.

IV Судско одељење

Први судија појединац за кривичне ствари биће судија г. Божидар Огорелица, кога ће на случај спречености замењивати судија г. Брана Букић.

Записничари првог судије појединца за кривичне ствари биће: Јован Војовић, Милутин Петровић и Вељко Ковачевић.

Делокруг рада овог судије:

Да суди и доноси све потребне одлуке по кривичним предметима за које је по кривичном закону и осталим специјалним законима надлежан судија појединац.

Судиће по свима предметима окривљеника чија презимена имају почетно слово А, Б, В, Г, Д, Ђ, Е, Ж, З, И, Ј, К, Л, Љ, Т и Ф.

Тако исто радиће и све остале послове које му дневним распоредом претседник суда буде доделио, а тако исто доносиће одлуке о захтевима о повраћају ствари и администрираће по свима предметима који спадају у делокруг његовог рада.

V Судско одељење

Други судија појединац за кривичне ствари биће судија г. Бранимир Букић, кога ће на случај спречености замењивати г. Божидар Огорелица, судија.

Записничари овога судије биће: Душанка Козић и Душан Виторовић.

Делокруг рада овога судије:

Да суди и доноси све потребне одлуке по кривичним предметима за које је по кривичном закону и осталим специјалним законима надлежан

судија појединац, односно судије по свима предметима окривљеника чија презимена почињу словима М, Н, Њ, О, П, Р, С, Ч, Ћ, У, Х, Ц и Ш.

Исто тако радиће и све остале послове које му дневним распоредом претседник суда буде доделио а поред тога доносиће одлуке по захтевима о повраћају ствари и администрацији по предметима који спадају у дело-круг његово града.

VI судско одељење

Судија за млађе малолетнике: биће судија г. Михаило Захарић, кога ће у случају спречености замењивати судија г. Драшко Стојковић.

Записничар ће бити један од записничара првог кривичног већа, кога одреди претседник првог кривичног већа.

Судија за млађе малолетнике радиће по предметима кривица млађих малолетника у см. §§ 433 и 434 к. с. п., затим извиђаје и остале радње, као и све потребне одлуке по овим предметима.

ОДЕЉЕЊА ИСТРАЖНИХ СУДИЈА

VII Судско одељење

Истражни судија биће судија г. Војислав Цветковић, кога ће у случају спречености замењивати судија г. Драгољуб Аврамовић.

Записничари овога судије биће: Олга Стојановић, Бранка Богичевић и Ратомир Митровић.

Ово одељење радиће на извиђајима по свим предметима из 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938 и 1939 год., а тако исто радиће и по свима предметима правне помоћи (Кро уписника). Делиће притворе који дођу током 1941 године са осталима и то по предметима окривљеника чија презимена почињу са Ј, К, Л, Љ, Х и М.

VIII Судско одељење

Истражни судија биће г. Драгољуб Аврамовић, кога ће у случају спречености замењивати судија г. Војислав Цветковић.

Записничари овог судије биће: Милена Симовић, Михаило Рајковић и Борислав Варјачић.

Ово одељење радће на извиђајима и истрагама по свим предметима отпочетим у 1940 години и то по предметима окривљеника који се воде на презимена са почетним словима А, Б, В, Г, Д, Ћ, Е, Ж, З, И, Ј, К, Л, Љ, Т и Ф.

Радиће и по свима притворима — предметима — окривљеника примљеним током 1941 године који се воде на презимена са почетним словима А, Б, В, Г, Д, Ћ, Е, Ж, З и И.

IX Судско одељење

Истражни судија биће судија г. Пунша Вешовић, кога ће у случају спречености замењивати г. Момчило Величковић, судија.

Записничари овога судије биће: Драгица Буђевац, Радмила Михајловић и Слободанка Пударич.

Ово одељење радиће на извиђајима и истрагама по свим предметима отпочетим у 1941 години.

Радиће и по свим притворима — предметима — окривљеника, примљених током 1941 године, који се воде на презимена са почетним словом С, Т, Ђ, У, Ф, Х, Ц, Ч, Џ и Ш.

Судија г. Пуниша Вешовић биће надзорник затвора и у том својству вршиће све послове у погледу затвора у см. §§ 123 до 128 к. с. п. и §§ 56 — 57 Уредбе о пословном реду за кривичне судове.

Х Судско одељење

Истражни судија овог одељења биће судија г. Момчило Величковић, кога ће у случају спречености замењивати судија г. Пуниша Вешовић.

Записничари овог одељења биће: Нада Чубриловић, Јелена Маноловић и Александар Јелић.

Ово одељење радиће по свима извиђајима и истрагама на предметима отпочетим у 1941 години и то предметима окривљеника који се воде по презимену са почетним словима М, Н, Њ, О, П, Р, С, Ђ, У, Х, Ц и Ш.

Радиће и по свима притворима примљеним током 1941 године који се воде по презименима окривљеника са почетним словима Н, Њ, О, П, Р, а тако исто, радиће и по свима штампарским кривцима.

Све притворе који буду долазили после 1 јануара 1941 године делиће са четири истражна одељења, подједнако и редом по азбуци како је напред означено, као и све Кно. предмете по словима а сви остали предмети остаће и даље на раду у одељењима у којима су и до сада били на раду.

Све истражне судије водиће рачуна о томе, да се у њиховим одељењима сви послови воде у свему по Уредби о пословном реду за кривичне судове и суд. пословнику. Нарочито ће водити рачуна да се по свима предметима воде пописи списа и све књиге и уписници предвиђени пом. Уредбом и пословником.

Сваки од истражних судија по свима својим предметима доносиће одлуке о повраћају и издавању ствари оштећеницима и окривљеницима уколико су на то овлашћени кривичним поступком, и то само док су предмети код њих на раду.

Нарочиту пажњу обратиће г. г. судије да се све ствари примљене са предметима — стварима одмах и без одлагања предају власницима, уколико нема законске сметње, да би се избегле одуговлачење и непотребно нагомилавање ствари, иначе ћу свако пропуштање казнити.

По свим тим предметима има се без разлике одмах и без одлагања поступати.

Сви предмети г. г. истражних судија морају се предати кривичној писарници при свршетку дневног рада и то по списку, тако да у истражним одељењима уопште нема предмета. Ово се мора чинити да би се на један ефикасан начин контролисао рад истражних одељења, у коме ће циљу пак у истражним одељењима установити књигу за предају предмета. Предаја се има вршити сваког дана најдаље до 1,30 часова по подне.

Сваки чиновник истражног одељења мора установити књигу у коју ће уписивати свој дневни рад, а ову ће књигу контролисати г. истражни судија, коју ће потписатом у случају какве неуредности подносити на извештај.

ХИ Судско одељење

Кривична писарница:

Управитељ кривичне писарнице биће г-ђа Живка Брдарић, коју ће у случају спречености замењивати г-ђа Рашела Алкалај.

Управитељ писарнице г-ђа Брдарих поред дужности управитеља при-
маће све предмете за кривичну писарницу и исте делили у рад особљу пи-
сарнице а тако исто и давати сва потребна обавештења.

Надзор над радом кривичне писарнице вршиће г. Родољуб Конић,
судија.

Кривична писарница обављаће све послове прописане Уредбом о по-
словном реду за редовне кривичне судове и према суд. словнику. Води-
ће марљиво, читко и најсавесније све уписнике који су пом. Уредбом пред-
виђени. Стараће се да се сви послови које писарница ради свршавају у са-
мој кривичној писарници, уколико се тиче чисто техничког рада како би
се могла водити стална евиденција. У случају да се послови не могу водити
на време известиће ме управитељ писарнице писмено да бих наредио пре-
ковремено рад.

РАД ПО ГРАЂАНСКИМ ПРЕДМЕТИМА

ХИ Судско одељење

Прво грађанско веће сачињавају судије: г. г. Спасоје Нешковић, као
претседник већа, Милутин Ђосић и Петар Аранђеловић, као чланови већа.

У случају спречености кога од чланова већа замењиваће их судија г.
Љубомир Јончић.

Записничари овог одељења биће: Властимир Лапчевић, Ангелина
Митровић и Андрија Андријевић.

Делокруг овога већа у раду биће:

1. Да расправља све спорове по грађанском поступку који се воде на
презимена туженика са почетним словима М, Њ, и П.
2. Да расправља све спорове по ванпарничном поступку — § 14 т.
5 с. п.
3. Да расправља све земљишнокњижне предмете и рударске спорове.
4. Да расправља $\frac{1}{3}$ спорова по старом грађ. поступку.
5. Радиће сву администрацију по предметима који спадају у над-
лежност првог већа, у коју администрацију спадају и уверења по овим
предметима.
6. Претседник рударског већа биће г. Спасоје Нешковић претседник
овога већа, а чланови овог већа биће судије првог грађанског већа, док ће
деловођу одредити претседници већа г. Спасоје Нешковић.

ХИИ Судско одељење

Друго грађанско веће: сачињавају судије г. г. Чедомир Стефановић
као претседник већа, Дамњан Трифуновић, Милосав Смиљанић и Петар
Вучковић, као чланови већа.

Судија г. Петар Вучковић биће референт по свима предметима и
извршења и обезбеђења и учествоваће у раду већа.

У случају спречености кога од чланова већа замењиваће их судије
Миодраг Михајловић.

Записничари овог одељења биће: Слободан Тошовић, Немања Петко-
вић, Ратомир Тасић и Леон Коен.

Делокруг рада овог већа:

1. Да расправља све спорове по грађанском поступку који се воде на
презимена туженика са почетним словима А, Б, В и Д.
2. Да расматра одлуке Среског суда за град Београд по изјављеним
правним лековима а које су донете по новом Закону о извршењу и обез-
беђењу.

3. Расправљаће $\frac{1}{5}$ спорова по старом грађ. поступку.
4. Радиће сву администрацију по предметима који спадају у надлежност овога већа, а у коју администрацију спада и издавање уверења по тим предметима, као и свих уверења по грађанским предметима.

XIV Судско одељење

Треће грађанско веће: сачињавају судије г. г. Томаш Пуљевић, као претседник већа, Родољуб Конић и Михаило Захарић, као чланови већа.

У случају спречености кога од чланова већа замењиваће их судија г. Мамчило Величковић.

Записничари овога већа биће: Марица Антонијевић, Миодраг Нешковић, Милка Звицер и Жарко Деспотовић.

Делокруг рада овог већа:

1. Да расправља све спорове по грађанском поступку који се воде на презимена са почетним словима Г, Ђ, Е, Ж, И, К, Л и Љ.

2. Да расправља грађења правне помоћи уопште за које је надлежно веће.

3. Да расправља предмете по жалбама на све јавне продаје по старом поступку и доноси одлуке по њима.

4. Да расправља $\frac{1}{5}$ спорова по старом грађ. поступку.

5. Да разматра примедбе на пресуде и решења који се помињу у § 20 под б) ст. Закона о поступку суд. у грађ. парницама.

6. Доносиће одлуке, радиће по жалбама све што се тиче експропријације, постављање претседника по Закону о експропријацији и остало и доносити решења по § 466 гр. п. и.

XV Судско одељење

Четврто грађанско веће сачињаваће судије г. г. Ђурђе Маринковић, као претседник већа, Владимир Александровић, Милорад Стојимировић и Драгослав Ђорђевић, као чланови већа.

Депозитни судија г. Ђорђевић поред редовне дужности депозитног судије и референта по депозитним стварима учествоваће у раду већа као еудећи судија.

У случају спречености кога од чланова већа замењиваће их судија г. Драгослав Ђорђевић.

Записничари овога већа биће: Драгољуб Ворчанин, Бративоје Милованић, Ђорђе Срећковић и Анте Миљевић.

Делокруг рада овог већа:

1. Да расправља све спорове по грађанском поступку који се воде на презимена са почетним словима З, Р, Т, Ч, Ф, Х, Ц, Ђ, Џ и Ш.

2. Решаваће и доносиће одлуке уколико је веће надлежно по свима депозитима, стечајевима и поравнањима ван стечаја.

3. Радиће сву администрацију по свима предметима у којима је надлежно веће, а у коју администрацију спада и издавање уверења по тим предметима, и по свима предметима који се односе на пуштање у извршења одлука (пресуда и решења) страних судова.

Претседник IV грађанског већа судија г. Ђурђе Маринковић, поред своје редовне дужности односно послова по овој наредби, биће још и претседник Обраничког суда при овоме суду а према решењу Министарства правде Бр. 118.476 од 26-XII-1940., док ће деловоћа овога већа бити један од деловоћа IV грађ. већа кога судија г. Маринковић одреди.

XVI Судско одељење

Пето грађанско веће сачињавају судије г. г. Милорад Спасић као претседник већа, Миодраг Вельковић, Димитрије Христић и Радмило Урошевић као чланови већа.

Судија г. Христић, поред дужности члана већа, биће референт по предметима Хуга Куна и Комп.

У случају спречености кога од чланова већа замењиваће их судија г. Љубомир Јончић.

Записничари овога већа биће суд. приправници Ратољуб Додић, Велимир Стојановић, Сава Вукчевић и суд. пристав Војислав Тишма.

Делокруг рада овог већа:

1. Да расправља све спорове по грађанском поступку који се воде по презимену туженика са почетним словима Ј, Н, О и С.

2. Радиће специјалне предмете и спорове грађанско техничког предузећа Хуго А. Куна против Задруге државних службеника за подизање стана као и администрацију по њима.

Свих пет грађанских одељења расправљаће све грађанске ствари као призивна већа, по пресудама Среског суда за град Београд, а по напред побројаним и означеним словима за деобу свих предмета.

XVII Судско одељење

Први судија појединац за грађанске ствари биће судија г. Угљеша Марјановић кога ће у случају спречености замењивати судија г. Миленко Стојковић.

Записничари овог судије биће суд. приправници Милица Ижић и Даринка Сарић — Кораћ.

Делокруг рада овог судије:

1. Да расправља по предметима грађ. спорова чија је вредност од 12.000.— до 30.000.— динара.

Да расправља спорове означене у §§ 21 и 22 кр. п. п. без обзира на вредност спора.

3. Издаваће платне налоге без обзира на вредност спора и расправљати по приговорима на платне налоге по споровима у вредности од 12000.— — 30.000.— динара, доносиће одлуке по издавању сиромашних права по својим предметима.

Предмете означене под 1, 2 и 3 расправљаће оне који се воде на презимена туженика са почетним словима А, Б, Д, Ж, И, М, Н, Њ, О, П, Ф, Х и Ч.

4. Доносиће одлуке по Закону о ванпарничном поступку за које је надлежан као појединац, издаваће уверења по напред означеним предметима.

XVIII Судско одељење

Други судија појединац за грађанске ствари биће судија г. Миленко Стојковић, кога ће у случају спречености замењивати судија г. Угљеша Марјановић.

Записничари овог судије биће Драгољуб Павловић и Душан Николић.

Делокруг рада овога одељења:

1 Да решава по споровима чија је вредност од 12.000 до 30.000.— дин.

2. Да решава спорове означене у §§ 91 и 92 гр. п. п. без обзира на вредност спора.

3. Да издаје платне налоге без обзира на вредност спора и да расправља по приговорима на платне налоге у споровима у вредности од 12.000 до 30.000.— динара као и да доноси одлуке о издавању сиромашних права по својим предметима.

Предмете означене под 1, 2 и 3 разматраће оне који се воде по презименима туженика са почетним словима Б, Г, Ђ, Е, З, Ј, К, Л, Љ, Р, С, Т, Ћ, У, Ц, Џ и Ш.

4. Издаваће уверења по својим предметима.

ХИХ Судско одељење

Стечај, депозит и поравнање ван стечаја. — Стечајне и депозитне судије биће г. г. Милодраг Михајловић и Драгослав Ђорђевић, који ће се у случају спречености и замењивати. У исто време биће и референти IV грађ. већа по овим предметима.

Записничари овог одељења биће Олга Пушин и Андрија Андрејевић.

Делокруг рада овог одељења:

Да расправља и одлучује по свима депозитима, стечајевима и поравнањима ван стечаја, затим да води администрацију око истих, као и да издаје све врсте уверења о свима овим предметима.

Судија г. Михајловић радиће по предметима, који се воде по презименима депонената са почетним словима А, В, Д, Ж, И, М, Н, Њ, О, П, Ф, Х и Ч.

Судија г. Ђорђевић радиће по предметима, који се воде по презименима депонената са почетним словима Б, Г, Ђ, Е, Е, З, Ј, К, Л, Љ, Р, С, Т, Ћ, У, Ц, Џ и Ш.

ХХ Судско одељење

Судија појединац за извршења биће судија г. Љубомир Јончић, кога ће у случају спречености замењивати судија г. Петар Вучковић.

Записничар овог одељења биће суд. приправник Радомир Глушац.

Делокруг рада овог одељења:

Да ради све послове о издавању дозволе за извршење или за провођење извршења за које је надлежан Окружни суд. Тако исто биће члан већа које буде доносило одлуке по правним лековима изјављеним противу одлука Среског суда за град Београд које су доношене по новом Закону о извршењу и обезбеђењу.

ХХИ Судско одељење

Судије појединци за инвалидске ствари биће судије г. г. Петар Аранђеловић, Дамњан Трифуновић, Милосав Смиљанић, Милутин Ђосић, Милорад Стојимировић, Владимир Александровић, Угљеша Марјановић, Родољуб Конић, Светислав Вуловић, Драшко Стојковић, Радмило Урошевић, Војислав Ђорђевић, Михаило Захарић, Бранимир Ђукић и Милан Илић.

Записничари овог одељења биће: Лазар Перчиновић, Милорад Поп-Ценић, суд. приправници и зван. — днев. Милена Томовић.

Сву администрацију радиће Анка Петричевић, канц. чиновник.

Делокруг рада овог одељења:

Судије овог одељења решаваће по свима инвалидским предметима у смислу Уредбе о ратним инвалидима и осталим жртвама рата М. С. Вр.

1131 од 1. XII. 1938 год. и водиће по овим предметима сву потребну администрацију.

Сви инвалидски предмети заводиће се на општи уписник „Р“, па ће се предавати на књигу одређеним судијама који ће их одмах у списак увести који је за ту сврху установљен.

Сви инвалидски предмети делиће се међу судијама на равне делове. Сви материјални издаци, уколико се исти односе на инвалидске предмете, падаће на терет одобреног кредита док се за исте не издејствује други кредит.

XXII Судско одељење

Пријемна канцеларија. — У овој канцеларији обављаће послове суд. пристав Милица Илић а заменик ће јој бити Војислава Гајић, званичник-дневничар.

Оне ће у см. §§ 18 и 35 суд. пословника вршити пријем целокупне поште за суд, као и пријем поднесака од стране појединаца по свим пословима, па ће сву пошту предавати истога дана одељењима, а примљене притворе предаваће одмах.

Секретар суда г-ђица Љубица Недељковић по потреби додељиваће по једног чиновника из грађанске писарнице на рад у пријемну канцеларију.

XXIII Судско одељење

Грађанска писарница:

Управитељ грађанске писарнице биће г. Милић Војовић, кога ће у случају спречености замењивати Ангелина Николић, званичник.

Управитељ писарнице г. Војовић, поред дужности управитеља примаће све предмете за грађанску писарницу и исте делили у рад особљу писарнице, а тако исто даваће и сва потребна обавештења странкама.

Особље у грађанској писарници распоредиће по разним пословима а према потреби службе управитељ писарнице г. Војовић у споразуму са потписаним.

Особље грађанске писарнице обављаће све послове прописане Уредбом о суд. пословнику за судове првог и другог степена.

На грађанском препису радиће: Вукосава Павловић, Љубица Зипалов и Јелисавета Томовић.

Престојник обе судске писарнице биће Светозар Срећковић, који ће контролисати рад обе писарнице и вршити преглед свакога меесца у см. § 281 ст. 3 суд. пословника и о свакој неисправности одмах ме обавестити.

Преглед судских писарница у см. § 281 ст. 1 и 2 суд. пословника вршиће најмање једанпут у три месеца судија г. Родољуб Конић.

XXIV Судско одељење

Одељење повчане службе (Рачуноводство). У одељењу биће режисер — рачуновођа суда г. Светозар Срећковић и обављаће све послове предвиђене правилником о раду отсека рачуноводства при министарствима и о рачуноводној служби код наредбодаваца, као и послове по Уредби о суд. оставама.

Режисер г. Светозар Срећковић водиће све режисерске послове суда, примаће новце и новчане предности које су у вези са радом суда, затим ће водити све новчане књиге које су предвиђене пом. правилницима и Уредбама, као и књиге предвиђене Уредбом о пословном реду за кривичне судове и суд. пословником, а које се односе на рад овог одељења.

За контролу рада режисера и руковоаца судске касе (сакључара) одређујем судију г. Бранимира Ђукића, који ће ову дужност вршити према напред поменутиим одредбама.

Руководалац старе архиве биће Марко Катић, који ће стару архиву одржавати у реду, узимати и остављати предмете у исту.

XXV Судско одељење

Доставна канцеларија. — У овој канцеларији радиће служитељи-позивари Петар Рогин, Остоја Терзић, Радош Живковић, Русомир Петровић, Бранко Вукшић и Илија Милошевић.

Сви ови позивари вршиће предаје судских отправака, позива, решења, пресуда итд. у атару Поглаварства града Београда. Они ће ове предаје вршити у реонима како им потписати буде усмено наредио односно одредно.

Све доставе вршиће брзо и на време и то по упутствима која су им већ дата. Свако пропуштање или небрижљиво вршење службе кажњаваћу најстрожије, а у случају одлагања претреса или рочишта њиховом кривицом биће одговорни још и за накнаду штете и трошкова проузрокованих одлагањем.

Старшина служитеља биће Ранко Габоровић, а домаћин суд. зграде биће Васа Јањатовић, који ће поред осталог дежурати на телефону бр. 20-349 у свако доба.

Старшина служитеља одређиваће служитеље редом за разношење поште а секретар суда г-ђица Љубица Недељковић одређиваће дежурства ван судског рада.

Кривични претреси и грађанске расправе одржаваће се у све недељне дане сем четвртка. Кад ће се и која врста расправе грађ. и кривична одређивати наређиваће г. г. претседници већа и судије појединци, сваки за своје одељење.

Радно време у суду је према наређењу Министарства правде од 7,30 до 14 часова а само суботом од 7,30 до 13,30 часова.

ТРГОВАЧКИ СУД

А. Судска управа

Претседник суда: Миливоје Р. Вељовић,
Заменик — судија, Војислав Митровић.

Б. Установљење судских одељења и њихова надлежност

Установљавам 5 судских одељења, која ће вршити све послове, који спадају у надлежност овога суда.

У надлежност I и II одељења спадају следећи послови:

1. Сви спорови по новом и старом парничном поступку, чија је вредност преко 30.000.— дин. одн. преко 5.000.— дин.
2. Све позивне и рекурсне ствари;
3. Уништај исправа по Закону о Народној банци, као и уништај исправа започет по старом ванпарничном поступку за које је надлежно веће;
4. Све забране по тражењу Народне банке и
5. Сви захтеви за признање сиромашног права за спорове, чија вредност прелази своту од 30.000.— дин.

Све протоколације трговачких фирми и друштава спадају у надлежност I одељења, а сви послови по Закону о привредним задругама у надлежност II одељења.

Све ствари парничног поступка као и ствари меничног и чековног поступка, тужбе и жалбе због ништавости против пресуда берзанских и извршних судова распоређиваће се по одељењима по почетним словима по-

родичног имена првотуженика тако, да у надлежност I одељења спадају сви спорови од А — И и од Ћ — Ш, а у надлежност II одељења сви спорови од слова Ј — П закључно и Р, С и Т.

Исто тако у надлежност I одељења спадају сви предлози за дозволу извршења, као и доношење одлука по предлозима за издавање привремених наредаба.

У надлежност III и IV одељења спадају следећи послови:

- 1) Сви спорови по новом и старом парничном поступку за које је надлежан судија појединац;
- 2) Уништај исправа;
- 3) Захтеви за признање сиромашног права за спорове до 30.000.— динара

4) Платни налози;

5) Потврде књига и сва администрација по кратком поступку.

Поред овога судије III и IV одељења, са потребним бројем почасних судија образују веће за решавање следећих ствари:

- 1) Таксене кривице;
- 2) Егзекуцију;
- 3) Ликвидације друштава.

Ствари парничног поступка распоређују се по почетним словима породичног имена првотуженика, тако, да у надлежност III одељења спадају сви спорови од А. — И. закључно и од Ћ. — Ш., а у надлежност IV. одељења сви спорови од слова Ј. — П. закључно и слова Р. С. и Т.

У надлежност V одељења спадају следећи послови:

- 1) Све стечајне ствари;
- 2) Све ствари принудног поравнања ван стечаја и
- 3) Све депозитне ствари.

Б. Одељење судске писарнице

I. Судска писарница старешине суда.

У надлежност ове писарнице спада вођење администрације по свима пословима судске управе §§ 7 и 8 судског пословника.

Исто тако у надлежност управитеља ове писарнице спада и вођење надзора над помоћним судским особљем и без одобрења управитеља судски пристави, приправници и остало канцеларијско и административно особље не може напустити дужност ради свршавања својих хитних приватних послова.

II. Одељење судске писарнице I и IV.

У надлежност ове писарнице спадају сви послови и § 26 судског пословника.

III. Одељење судске писарнице V.

У надлежност овог одељења спада вођење уписника Ст. Пор. и Р. као и вођење осталих помоћних књига. Осим тога управитељ овога одељења вршиће поделу приспелих списа референтима по реду бројева уписника. Сво одељење израђиваће отправке закључака по свима стечајним предметима, по предметима принудних поравнања ван стечаја и по депозитима а водиће и архиву по свима овим предметима.

IV. Одељење судске писарнице VI.

У надлежност овог одељења спада пријем поднесака и састављање месечних извештаја о износу наплаћених такса у току месеца и слање овог извештаја отсеку рачуноводства Министарства правде. Осим тога управитељ ове писарнице прикупљаће Службене новине, Зборнике закона, уредаба и др. службених листова и њихових прилога и по пријему ставиће на исте судски печат и белешку о пријему и саопштиће судском особљу са-

државну дотичног броја. Управитељ ове писарнице управљаће судском библиотеком и водити строго рачуна о каталозима књига и именику књига и издавање на реверс судском особљу потребне књиге на употребу.

V. Одељење судске писарнице VII.

У надлежност овог одељења спада вођење новчане књиге; рачуна о материјалним трошковима, осим трошкова кривичног поступка; вођење депозитног дневника и депозитног партијалника, као и свију осталих помоћних књига, које се воде по уредби о судским оставама, по закону о државном рачуноводству и осталим рачунским уредбама.

Распоред особља по одељењима

I. одељење: Управитељ одељења и претседник већа Миливоје Р. Вељовић, претседник суда.

Заменик претседника већа и члан већа Трифун М. Туцаковић, судија.
Заменик члана већа Јован А. Стојановић, судија.

Члан већа — један односно три почасне судије.

II. Одељење: Управитељ одељења и претседник већа Ђорђе М. Ђорђевић, судија.

Заменик претседника већа и члан већа Живојин Милошевић, судија.
Заменик члана већа Јован Сарачевић, судија.

Члан већа — један односно три почасне судије.

III. Одељење: Управитељ одељења Божићар Обрадовић, судија.

Заменик управитеља одељења Јован А. Стојановић, судија.

IV. Одељење: Управитељ одељења Јован А. Стојановић, судија.

Заменик управитеља одељења Божићар Обрадовић.

V. Одељења: Управитељ одељења и претседник већа Војислав Митровић, судија.

Заменик управитеља одељења и члан већа Славољуб Дридаревић, судија.

Чланови већа: Славољуб Дридаревић и Јован Сарачевић, судије.

Заменик члана већа Живојин Милошевић, судија.

Колегијуму II и V одељења приликом решавања о свима стварима по закону о привредним задругама и приликом решавања о отварању стечајева и принудним поравнањима, као и приликом решавања о скидању стечајева, претседаваће претседник суда Миливоје Р. Вељовић.

За претседника изабраних судова одређујем судију Трифуну М. Туцаковића, а њему за заменику судију Јована Сарачевића.

Све предлоге за дозволу извршења решаваће судија Трифун М. Туцаковић а на случај његове спречености судија Јован Сарачевић.

У погледу судијских помоћника: пристава и судијских приправника чиним следећи распоред:

I. Одељењу додељујем на рад:

Приставе Владиславу В. Николић и Десанку Вучетић В. и судијског приправника Драгоша В. Павлићевића.

II. Одељењу додељујем на рад:

Приставе: Даницу Д. Николић, Вукосаву В. Цветковић и Драгицу Јовановић.

III. Одељењу додељујем на рад:

Пристава Загорку М. Вогићевић и суд. приправника Ангелину Д. Радуловић.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

IV. Одељењу додељујем на рад:

Пристава Видосаву Ј. Милојевић, суд. приправника Стевана Ђ. Крцалића и канц. приправника Љубинку Г. Петровић, диплом. правника.

V. Одељењу додељујем на рад:

Приставе: Олгу В. Николић и Веру М. Ђурић, суд. приправника Ђорђа Ф. Поповића, Ксенију Л. Бакогић, Др. Ирду Борковић и Олгу С. Николић, званичника дневничара дипломираног правника.

Одељење судске писарнице

I. За претстојника судске писарнице одређујем Миленка П. Цвијића главног архивара

II. За управитеља судске писарнице старешине суда одређујем Милеву М. Стокић, секретара суда.

III. За управитеља одељења судске писарнице I и IV одређујем Жарка Д. Ђорђевића, канцеларијског чиновника.

V. За управитеља судске писарнице VI. одређујем секретара Љубицу Јосић.

VI. За управитеља судске писарнице VII одређујем: Тихомира Милановића, рачуновођу овог суда.

Службеници запослени у једном одељењу судске писарнице извршаваће службена наређења управитеља одељења судске писарнице. Овај је одговоран за службу дотичног одељења.

За судију сукључара одређујем Трифуна М. Туцаковића, судију. Судија-сукључар, водиће непосредно и сталан надзор над радом одељења судске писарнице VII и водиће рачуна да се новчане књиге суда, рачун о материјалним трошковима, депозитни дневник и депозитни партијалник као и све остале помоћне књиге воде онако, како је то предвиђено Уредбом о судским оставама.

СРЕСКИ СУД ЗА ГРАД БЕОГРАД

Рад у Среском суду за град Београд за 1941 годину обављаће се, као и досад, по постојећим одељењима.

Кривично одељење, чији је управитељ судија г. Недељко Недељковић дели се на седам судница — одељења. Послови су одређени овако:

I/1 Одељење: судија г. Лазар Анђелковић; обављаће послове по презименима окривљеника на слова: А, В, В и Г. I/2 одељење: судија г. др. Ханс Вауер. Послови на слова: Д, Ђ, Е, Ж, И, Л и О. I/3 одељење: судија г. др. Михаило Молеровић. Послови на слова: К, Љ, М, Ф и Ц. I/4 одељење: судија г. Миодраг Вошковић. Послови на слова: Њ, П, Ч, Т, Ђ, У и Х. I/5 одељење: судија г. Боривоје Павловић. Послови на слова: З, Н, С, Ц, Ч и Ш. I/6 одељење: судија г. Недељко Недељковић. Послови по свим предметима предвиђеним и кажњивим по специјалним законима (патенти, вино, скупина, ауторско право итд.). I/7 одељење: судија г. др. Василије Зиндовић. Послови: кривиче млађих малолетника.

Грађанско одељење дели се на једанаест судница — одељења. Управитељ је судија г. Благоје Димитријевић. Послови су одређени овако:

II/1 одељење: судија г. Вожидар Миленковић. Обављаће послове по презименима туженика на слова: А, Б и Ц. II/2 одељење: судија г. Никола Иветић. Послови на слова: В, Г и Ч. II/3 одељење: судија г. Мирко Павловић. Послови на слова: Д и Ј. II/4 одељење: судија г. Јакша Радовић. Послови на слова: Ђ, К и У. II/5 одељење: судија г. Благоје Димитријевић. Послови на слово: М. II/6 одељење: судија г. Правдољуб Војанић. Послови на слова: Ж, И, Л, Љ и Н. II/7 одељење: судија г. Момчило Самуровић. Послови на слова: Њ и П. II/8 одељење: судија г. Ђорђе Глигорјевић. Послови на слова: О и Е. II/9 одељење: судија г. Станојло Јоксић. Послови на слова: О, Р, Т и Ц. II/10 одељење: судија г. Михаило Вабовић. Послови на слова: З, Ђ, Ф, Х и Ш. II/11 одељење: судија г. Радомир Станковић. Послови по предметима из рабног (отказног) поступка.

WWW.UNILIB.R Оставинско одељење (масено) чији је управитељ судија г. Душан Живковић дели се на шест судница — одељења. Послови су подељени овако:

III/1 одељење: судија г. Атанасије Јањић (презимена на слова: А, Б, В, Г, Д, З и Х. III/2 одељење: судија г. Миливоје Зимоњић (Ђ, Ж, К, И, Ј, Е, Ч). III/3 одељење: судија г. Душан Живковић (Л, Љ, Н, О). III/4 одељење: судија г. Боривоје Павловић (П, Р, Т). III/5 одељење: судија г. Владимир Хаџић (С, Ђ, У, Ф, Ц, Џ, Ш). III/6 одељење: судија г. Драгољуб Дукић (М).

Послове старатељског одељења до доласка судије на место премештеног судије г. Љубомира Балаловића, обављаће судија г. Миливоје Зимоњић.

Одељење за одузимање својевласти водиће судија г. Миодраг Чолакковић. Земљишно-књижно одељење водиће старешина Среског суда г. Живадин Томић. Извршно одељење: управитељ судија г. др. Петар Николић. Има три одељења и то:

VI/1 одељење: судија г. др. Петар Николић. Послови по презименима извршенима на слова: Б, Г, Е, Ж, Ј, К, О, Р, Ф, Ц. IV/2 одељење: судија г. Бранислав Ивковић. Послови на слова: А, З, М, Н, С, У и Х. IV/3 одељење: судија још није одређен. Биће одређен у току године. Послови овог одељења водиће се по презименима на слова: В, Д, Ђ, И, Л, Њ, Ђ, П, Т, Ц, Ч, Ш. До постављања одговарајућег судије у то одељење послове ће подједнако водити судије г. др. Николић и Ивковић.

ИЗ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ У БЕОГРАДУ

Седница од 5. децембра 1940 године.

Претседник Владимир Симић извештава да је примио следећа акта.

1. Акт Савеза Адв. комора из Љубљане, којим се од наше Коморе тражи сагласност поводом предлога Адв. коморе у Љубљани, да се тражи укидање 12% смањења адвокатске тарифе. Решено је да наша Комора да своју сагласност.

2. Акт Војанића Антуна, адв. из Београда, којим моли Комору да интервенише код Министра правде да се измене прописи Уредбе, који одређују територијалну надлежност Управног суда у Новом Саду, тако да се Земун изузме из надлежности пом. суда и додели у надлежност Управног суда у Београду. Решено је, да се у овом смислу интервенише код Министра правде.

Претседник Симић покреће поново питање положаја адв. приправника. Чита текст одлуке, који је израдио у вези примедба и сугестија са прошле седнице. После краће дискусије предлог је примљен једногласно у стилизацији како је у овом броју „Вранича“ под рубриком „Пажња адвокатима“ под I објављено.

Одобрене су президијелне одлуке о упису у именик адвоката Милетић Миодрага Г. и Стојисилевића Драгослава М. са седиштем у Београду.

Одобрен је упис у именик адвоката Марковићу Миодрагу Ж. са седиштем у Крагујевцу и Деспотовићу Томи са седиштем у Београду.

Одобрен је упис у именик адв. приправника: Стојковићу Крсти код адв. Васића Страшмира у Зајечару са почетком вежбе од 23. XI. 1940. Маслешу Веселину код адв. Продановића Борислава у Београду са почетком вежбе од 30. XI. 1940., Медину Стевану код адв. Никића Др. Феодора у Београду са почетком вежбе од 1. XII. 1940., Јовичићу Драгољубу код адв. Петровића Љубомира у Шапцу са почетком вежбе од 27. XI. 1940., Ђурићу Момчилу код адв. Петровића Нинка у Београду са почетком вежбе од 25. VI. 1940., Коларићу Конраду код адв. Зорца Др. Винка у Београду са почетком вежбе од 23. XI. 1940., Стојићу Борку код адв. Гавриловића Гаврила у Београду са почетком вежбе од 18. XI. 1940. и Ђокићу Др. Слободану код адв. Вучићевића Александра у Београду са почетком вежбе од 28. XI. 1940.

Избрисан је из именика адв. приправника Стојановић Властимир под 25. IV. 1940. и истовремено му одобрен упис код адв. Грисогона Др. Ненада у Београду са почетком вежбе од 16. XI. 1940.

Избрисани су из именика адв. приправника: Ишах Леон под 1. XI. 1940. Вучетић Миодраг под 30. XI. 1940., Поповић Љубиша В. под 19. XI. 1940., и Несторовић Велислав под 23. X. 1940. — сви због држ. службе, Сагадин Гојмир под 1. XI. 1940 по одјави принципала и Катић Иван под 14. V. 1933. год., с тим да му се уједно уважи и одустанак од тражења уписа у именик адв. приправника.

Именован је за преузиматеља канцеларије избрисаног адвоката Вукадиновић Вукадина из Крушевца, адвокат Живковић Михаило из Крушевца.

Седница од 18. децембра 1940 године.

Одобрене су президијелне одлуке:

О брисању из именика адвоката: Ратковића Ивана из Београда под 29. X. 1940. год. због ступања у државну службу; — за преузиматеља одређен адв. Ковачевић Василије из Београда;

О упису у именик адв. приправника: Терзић Надежде код адв. Миленковића Тихомира у Београду са почетком вежбе од 15. XI. 1940., Аврамовића Златка код адв. Ракина Саве у Београду са почетком вежбе од 20. XI. 1940., Васиљевића Радомира код адв. Царевевића Милоша у Београду са почетком вежбе од 20. XI. 1940., Сиљановића Стојана код адв. Вукадиновић Надежде у Београду са почетком вежбе од 1. XII. 1940., Јелића Момчила код адв. Боровића Јована у Ужицу са почетком вежбе од 1. XII. 1940., Бошковића Петра код адв. Воркапића Др. Живојина у Београду са почетком вежбе од 5. XII. 1940. и Живковића Славице код адв. Стефановића Борислава у Београду са почетком вежбе од 10. XII. 1940.

Одобрен је упис у именик адвоката: Милуновићу Др. Радомиру са седиштем у Крушевцу, Леви-у Ику Ј., Стојановићу Радовану и Чукићу Јездимиру са седиштем у Београду.

Избрисан је из именика адвоката Писаревић Стеван из Шапца под 4. XII. 1940 због смрти.

Одобрен је упис у именик адв. приправника: Книху Др. Фрањи код адв. Кисовца Др. Вјекослава у Београду са почетком вежбе од 15. XII. 1940., Матићу Стевану код адв. Матутиновића Јакова у В. Орашју са почетком вежбе од 10. XII. 1940., Златановићу Ђири код адв. Поповића Милана у Београду са почетком вежбе од 12. XII. 1940., Златићу Радоју код адв. Лазовића Драгутина у Чачку са почетком вежбе од 9. XII. 1940., Јајагину Спасоју код адв. Бошковића Драгомира у Београду са почетком вежбе од 10. XII. 1940. и Апостоловићу Кости код адв. Трифуновића Јована у Београду са почетком вежбе од 14. XII. 1940.

Избрисани су из именика адв. приправника: Чулић Дмитар под 15. XI. 1940. и Јанковић Дејан под 16. XII. 1940. — оба по одјави принципала.

Примљени су благајнички извештаји Коморе и Добротворног фонда за месеце август, септембар и октобар 1940. без примедбе.

Седница од 28. децембра 1940 године.

Одобрен је упис у именик адвоката Николићу Милану А., и Шљивићу Павловићу Душану са седиштем у Београду, Ђорђевићу Михаилу М. са седиштем у Крагујевцу и Гроздановићу Спиридону са седиштем у Неготину.

Одобрено је пресељење адвокатима Чобановићу Милану из Београда у Сопот без преузиматеља и Овадији Јакову из Београда у Сопот — преузиматељ адв. Живановић Сава из Београда.

Избрисани су из именика адвоката: Живковић Љубомир из Београда под 4. XII. 1940. због смрти — преузиматељ Павловић Милош, адв. из Београда, Тадић Михаило из Београда под 28. XII. 1940 због одрицања — преузиматељ Владимир Симић, адв. из Београда, Илић—Средњевац Жика из Пожаревца под 31. XII. 1940. — преузиматељ Јовановић Никола, адв. из Пожаревца и Ненадовић Љубомир из Београда под 28. XII. 1940. због одрицања, без преузиматеља.

Одобрен је уписе у именик адв. приправника: Милошевићу Љубомиру код адв. Милуновића Др. Радомира у Крушевцу са почетком вежбе од 25. XII. 1940., Тодоровићу Димитрију М. код адв. Жанића Момчила у Књажевцу са почетком вежбе од 16. XII. 1940 и Атијасу Др. Авраму код адв. Стаменковића Арсенија у Београду са почетком вежбе од 6. XII. 1940.

Избрисани су из именика адв. приправника: Миљковић Драгомир под 22. IV. 1940., Милетић Зденко под 30. XI. 1940., Матић Милован под 1. XII. 1940. и Кузмановић Радомир под 14. VI. 1938 — сви због државне службе и Милић Милош под 15. V. 1940 и Видовић Вељко под 3. XII. 1940. — оба по одјави принципала.

Решењем Банске власти Бановине Хрватске у Загребу Бр. 106. 764-I-1 1940. од 18. XI. 1940. одобрена је адв. приправнику Хауеру Др. Феликсу промена презимена у Делиманић, тако да се исти од сада у именику адв. приправника води под именом Делиманић Др. Феликс.

ПРИКАЗИ

André Parrot: *Malédiction et violations de tombes.* Paris. 1939.

И ако су познати натписи у египатским владарским и великашким гробницама, у којима се прети смрћу ономе ко продре у гробницу, да би се исте на тај начин сачувале од узнемиравања и оскрвљења, ипак то није ништа помогло.

Пљачкање гробница, а нарочито краљевских гробница узело је маха још од најстаријих времена, и то најчешће од организованих пљачкаша. То су утврдили и енглески истраживачи египатских краљевских гробница, када су гробницу Тутанкаменову, и поред натписа о угрожавању смрћу онима који продру у гробницу, нашли највећим делом опљачкану од непознатих разбојника, као што се то десило и са многим другим краљевским гробницама.

То је дало повода француском правном писцу Паро-у, да напише једну веома занимљиву расправу под горњим насловом о историји деликта оскрвљења гробова у старом добу и начину казне код разних народа.

Заштитавање и кажњавање за узнемиравање и оскрвљење гробова, како то Паро доказује, познато је још из најстаријих времена. Тако већ вавилонски натписи на гробницама угрожавају узнемиривача страшном казном смрћу гладовањем, лишавајући кривца сопственог гроба. Египатски натписи познају за ово дело појављивање кривца пред судом Озириса или га сам мртвац кажњава на тај начин, што га узнемирава као ноћна птица или шаље на њега дивље животиње.

Феничани и у Палестини ограничавали су се на формуле проклетства, којима су снабдевали краљевске гробнице. У V столећу пре Христа додате су и напомене, да у дотичној гробници нема драгоцености и да према томе не треба безузрочно на себе навлачити проклетство.

У набетејским гробницама, најзад и у једном палмиренијском, поред натписа проклетства нађени су и записи о угрожавању високом новчаном казном од 1000 — 6000 драхми. То се тумачи тиме што се у ранија времена и проклетство сматрало као довољна казна, али да су нагомилане драгоцености у гробницама имале такву привлачну снагу, да је се за љубав истих пркосило и проклетству. Зато се доцније и избегавало додавање скупоцених ствари уз мртваца, па се то чак и споља означавало.

Казна за оскрвљење гробова није се спонтано јавила у Сирији и Палестини, већ је примљена из малеазијских обичаја, где се она рано и често појављује поред божањског проклетства.

У грчким натписима проклетства угрожавања казном не игра велику улогу, али утолико више у римским. Јасно је да казна за ово дело претставља једну специјалну западну форму обезбеђења — јер и Мала Азија је у то време припадала грчко-римском свету — која је тек доцније продрла на исток, када нису више била довољна домаћа обезбеђења.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

Нарочито је Паро истакао један интересантан натпис нађен у Палестини 1878, који садржи један царски указ, којим се разваљивање и откривање гробова као и уклањање лешева угрожава највишом казном. Око овог натписа развиле су се жестоке дискусије. Кимон, кога Паро цитира, сматра да је то указ цара Тиберија, издат у вези са испражњењем Христовог гроба, са чиме се Паро не слаже и побија ово мишљење са dobrим разлозима.

Како је ово правно поље још необрађено, то ће онај ко се буде бавио овим питањем, наћи за историју казне овог деликта у старим временима добар и обиман материјал у приказаној књизи.

Hans Fehr: Die Ausstrahlungen des Naturrechts der Aufklärung in die neue und neueste Zeit. Bern 1939.

Природноправне концепције биле су и у временима великог противништва неразориве. Католичка теологија и филозофија увек су је се чврсто држале. И правна филозофија осећала се обавезном према Природном праву. А према швајцарском правном писцу Феру, чију књигу под горњим насловом приказујемо, један разлог за прихватање природноправних претстава састоји се и „у чежњи за апсолутним“. Он вели: „Уколико су веће државне и верске заблуде, уколико је несигурније и критичније време, утолико је јача жеља за апсолутним“.

Природно право обихавало је један непролазни поредак. Усто је дошло, да је недавно опет покушана обнова једне тешке везе права и морала, што повлађује ренесансу Природног права. Фер описује после сумарног претстављања природноправних теорија мѣну појма Природног права у добу Историјске школе, позитивизма и поновног рађања Природног права у Француској, Италији и Немачкој и он верује, да би се могло говорити о једном „Природном праву тоталних држава“.

Али баш како Фер у свом делу сам наводи, Природно право 18 столећа је универзалистичко; оно ставља човека, кога сматра као исконско социјално биће у средаште и тежи за тим да му зајемчи срећу и то у најлешем и најплеменитијем значењу. Природно право тоталних држава напротив истиче заједницу на прво место и оно обухвата само један народ, само једно културно и национално јединство. И Феров ограничени појам једног „изолираног природног права“ мало мења у томе суштину ствари. Пошто је дух научника 18 столећа, који су писали о Природном праву у основи различит од назора правника тоталних држава, то остаје овде само једна игра речи говорити о „зрачењу просвећеног Природног права“.

Иначе за историју Природног права и његовом утицају у садањем времену даје ово дело многобројне драгоцене податке.

Др. Милорад Антоновић, аде.

НЕКРОЛОЗИ

† Љубомир Живковић

На дан 4 децембра 1940 год. умро је у Београду дугогодишњи адвокат, политичар, бивши Министар правде Љубомир Живковић, па је уз учешће многобројног грађанства и правника сахрањен 6 ов. м. На сахрани, у име београдске адвокатске Коморе, са пок. Живковићем опростио се Заменик председника г. Милан Ж. Живадиновић, адв. оvd., следећим говором:

Дошли смо да кажемо последње збогом човеку који је у току свога живота бивао политичар, новинар, министар и народни посланик, али изнад свега и пре свега адвокат у пуном смислу речи. Пет деценија Љуба Живковић је вршио адвокатску праксу с пуно ауторитета, као одличан правник, изванредан сгучњак, сјајан беседник и племенит човек. У исто време цивилиста и криминалиста, Љуба Живковић је увек изазивао пажњу и дивљење судског колегијума, адвоката и слушаца, било као заступник странака у грађанским праницама, било као бранилац у кривичним процесима. Наро-

чито, његове одбране биле су предмет дивљења и претстављале увек ремек дело. И да је Љуба Живковић био ма у којој другој професији, а не адвокат, он би већ давно прослављао редом разне периоде свога адвокатског звања, али људи из наше професије, по правилу, никад не славе своје јубилеје па чак ни у случајевима када живот, рад и дугогодишња пракса, као што је случај са пок. Љубом Живковићем такво славље диктује.

Љуба Живковић постао је адвокат 1 августа 1890 године.

И ако још врло млад, било му је тада тек 27 година, пок Љуба Живковић брзо се истакао и стао у ред првих адвоката у Србији. Радећи с љубављу, истрајно је предано на адвокатском послу, Љуба Живковић је не занемарујући ни у колико своје браћенике и клијенте, исто тако истрајно и предано делао као политичар заступајући веома активно програм и начела странке којој је припадао. И оно што се нигде у свету не би могло догодити десило се у нашој земљи пок. Љуби Живковићу, када је године 1899, после Иванданског атентата, владиним законом, проглашено ванредно стање у граду Београду и округу подунавском. Тада је пред преким судом пок. Љуба Живковић, поред осталог, одговарао и за одбрану коју је дао пред Смедеревским првостепеним судом по кривници неког Илије Марковића оптуженог због растурања илегалних летака. Државни тужилац је нашао доказа за кривицу Љубе Живковића и у дужини његове одбране, која је претстављала шест нуних табака. Значајне и велике особине, које су красиле Љубу Живковића могле су се јасно уочити и на овоме суђењу, где је Љуба Живковић, и ако под оптужбом која је унапред претила капиталном казном, показао изванредну храброст и пуну мушкост. — Пок. Чедо Костић, бив. београдски адвокат, који је, поред пок. Мирослава Узунмирковића, такође бив. адвоката из Београда, бранио пок. Љубу Живковића, у својој одбрани за пок. Љубу између осталог је рекао: „Он има особине душевна и племенита човека. Он је проникнут патриотским тежњама, које су избијале у разним хуманим предузећима; није било патриотске иницијативе да није било њега међу друговима. Ако је требало савета ту је он био, ако је требало кесом затрести опет је био ту Љуба и увек велики у свему.“ А пок. Мирослав Узунмирковић је нарочито нагласио да се прима одбране, ма да су Љуба и он политички противници, ценећи високо значај одбране у кривичним процесима, а исто толико ценећи и самога Љубу Живковића као човека и као колегу.

Ето тако су говориле и мислиле колеге — савременици о пок. Љуби Живковићу, а таково су мишљење, уз пуно дивљења, о њему стекле и млађе колеге, које су га упознале и дошле с њим у додир за последњих 20 год. његове адвокатске каријере, јер је пок. Љуба Живковић био не само предусретљив и увек приступачан колега, већ такође и наш учитељ и саветодавац.

*

Али пок. Љуба Живковић није делао само као адвокат на суду и у свом кабинету. Ступајући у ред адвоката, он се још одмах у почетку живо интересовао и активно учествовао у свима сталешким подухватима, залажући се свесрдно за што боље решење професионалних питања и проблема. Ценећи овај његов рад, колеге су га још 1897 год. изабрале за члана Управе Удружења јавних правозаступника у коме је својству остао све до 1906 год. Изабран први пут за члана Управе на збору Удружења од 18 јуна 1897 год., пок. Љуба Живковић био је веома активан члан и њему се, као једном од главних иницијатора, има захвалити што су у то доба почеле да се држе јавне дискусије, организоване од стране Удружења јавних правозаступника, на којима су прегресана разна актуелна питања из области приватнога права. Исто тако, његова је заслуга, у глвном, што је Удружење почело са расписивањем конкурса за израду разних тема. Да поменемо тему „Развитак штампе у Србији и њене мане у данашњем законодавству“. Пок. Љуба Живковић се јако интересовао у то време, а и доцније, и за доношење новог закона о адвокатима и многи од нас су били сведоци његовог задовољства када су године 1929, дакле после 30 година откако је он почео активно да се занима овим питањем, адвокати добили свој закон, који и ако није потпуно задовољно, ипак је доста освежио закон од 1865 год., који је дотле био на снази.

Љубу Живковића видимо од 1901 год., с прекидом док је био Министар правде, и као члана уређивачког одбора Бранича — часописа Удружења јавних правозаступника, где је као један од уредника радио са пок. колегама Миланом Миловановићем, Марком Трифковићем, Добром Петковићем, Миланом Ст. Марковићем, Николом Капетановићем, као и са пок. Др. Миленком Веснићем. И на овоме послу Љуба Живковић је био од велике користи адвокатском реду и за наш ред доста учинио.

Посматрајући целокупан рад Љубе Живковића, изузев за последњих десетак година, када је, веома осетљив, био притиснут тугом услед смртних случајева међу његовим најмилијим не можемо се, размишљајући о Љуби Живковићу, оети да не цитирамо мисли Фернанда Пајена, бив. батонијеа из Париза које је изразио пишући биографију о Ремону Поенкаре-у, такође бив. батонијеу Париског бароа: „Већ одавно из прашине судских полица не појављују се више песници, али се место њих развијају као што је познато, многобројнији парламентарци, тако да је Палата Правде постала је познато, многобројни парламентарци, тако да је Палата Правде постала Консерваторијум за Велику Оперу коју претставља Бурбонска Палата.“ — Пок. Љуба Живковић и ако у нашој скромној средини и приликама, постао је кроз адвокатуру чувени парламентарцац и народни трибун.

*

Опраштајући се са пок. Љубом Живковићем као заменик председника у име Адвокатске Коморе у Београду и у своје име, молим поштовану породицу да, уз пријем нашег искреног саучешћа, верује да ће име пок. Љубе Живковића у адвокатским редовима остати у трајној успомени.

Слава му!

Поводом смрти пок. Љубомира Живковића написао је г. Др. Видан О. Благојевић адв. оvd. следећи некролог:

Оно што није могла учинити реакција, робија, судске осуде, разне друге недаће, учинила је болест. Она за кратко време однесе из наше средине несаломљивог борца, браниоца правде, револуционара, осуђеника на робију, политичара и адвоката, Љубомира Живковића. Живот пун борбе, рад без одмора, карактеристика су делатности пок. Љубомира. Никад мира код овога народног трибуна, никад предаха. Сав напор, који је један човек могао дати, дао га је пок. Живковић. У политици, јавном животу, адвокатури, срећемо се врло често са његовим именом. Он служи као путоказ млађим генерацијама и као живи симбол начела и идеала који не дају да се погреша.

Васпитан у патриотском дому својих родитеља, он брзо, још као веома млад, долази у велике политичке и научне средине. Париз му даје прво грађанско васпитање. У доба политичког превирања у Европи, када се стварају будући вођи Европе, пок. Љубомир, сав предан новом духу, благодарећи својој великој интелигенцији и урођеном инстинкту, усавршава себе и припрема за нове напоре, који ће га очекивати у његовој земљи са мало политичких и личних слобода.

Радикална странка пружа му идеалан оквир рада: с народом за народ, све за народне слободе, његово политичко и економско ослобођење, биле су пароле које пок. Живковић узима за начела свога живота. Неустрашив, начелан, безобзиран када је у праву, несаломљив, образован, одличан говорник, пок. Љубомир не преза од револуције за коју се спрема кроз рад у народу и кроз апсане. Знајући да је слобода народна највеће благо овога света, пок. Љубомир за ту слободу подноси удар најтежих пресуда. Пише Демона Србије и у Ивањданском процесу држи беседе које ће остати највеће ремекдело говорничког талента и праве службе народу и правди. Усправан, несаломљив, начелан, он извршује велику мисију 1903 године и смењује реакцију слободом. Сматран за полубога од народних маса, он прегоставља законити поредак диктатури и попут римских диктатора, када је завршио своју велику мисију, полако се повлачи из активне политичке борбе. Али то ипак није сметало вођи Радикалне странке пок. Николи Па-

шићу да после рата утиче на пок. Живковића, да се врати активној политици, да преузме вођство радикалног посланичког клуба и да изврши највеће дело Радикалне странке: споразум са пок. Стјепаном Радићем. За тако важан посао пок. Пашић није могао никога сигурнијег пронаћи и одредити од овога великог народног трибуна који и ову мисију извршује на највеће добро народа и отаџбине, стишавајући политичке страсти и са хрватске и са српске стране. Завршивши ову велику државну и политичку мисију, пок. Живковић се дефинитивно повлачи из активног политичког живота, служећи ипак као живи симбол како се поштено и предано служи народу и отаџбини.

У запаженом говору г. Милана Ж. Живадиновића, заменика председника наше Коморе, на погребу пок. Живковића изложено је колико је професионалног смисла и интересовања за наш ред имао пок. Живковић. Познато је такође да су се клијенти врло често служили његовим говорничким талентом и његовом ванредном правничком спремом у одбрани својих права. И ако лојалан и пун такта, пок. Живковић је био опасан противник с погледом на своју велику спрему и свестрано образовање, ма да он ове своје клијенте није никад злоупотребавао.

Интересантно је, међутим, ма и у најкраћим потезима, илустровати став пок. Живковића на Преком суду, где је се налазио као окривљени уз плејаду тадашњих најбољих адвоката и најчувенијих политичара и правника. Материјал са Преког суда сачуван је у Браничу из 1899 године који су тада уређивали Милан С. Миловановић, адвокат, и Др. Миленко Р. Веснић, професор Велике школе. У жељи да сачува од заборава овај важан догађај и немајући да се боре са мање-више неодговорним елементима, већ у намери да одрже наш часопис на великој висини живог гласила који бележи све важне догађаје у вези са правом и без обзира што је Радикална странка једино гађана и најтеже погођена у тој тешкој епизоди наше политичке историје, ондашњи уредници сачували су у Браничу драгоцен материјал са овог процеса.

Пок. Љубомир Живковић налазио се је као окривљени у друштву Николе Пашића, Аце Станојевића, Стојана Протића, Косте Таушановића, Милана Ђурића, Ранка Тајсића, Гаје Милорадовића Др. Милована Миловановића, Др. Миленка Веснића и осталих. Државни тужилац је оптужио покојног Живковића за десет рађњи, између осталог, што је писац брошура: „Буна у Србији“ и „Демон Србије“, што је нађен код њега проглас Радикалне странке са тобожњим позивом на буну у Србији из 1883 године, што је величао династију Карађорђевића на погребу Димитрија Каћића, називајући Карађорђа највећим Србином и јединственим орлом од Косова, што се старао најзад да на сваком кораку велича династију Карађорђевића а умањи значај династије Обреновића, у коме је циљу „дошавши на забаву Великошколске омладине, питао, колико је дао прилога на каси Командант активне војске, па када је добио одговор колико, он је извадио и дао прилог за десет динара већи.“ (Бранич за 1899, стр. 705).

31 августа 1899 године испитивао је пок. Живковић пред Преком судом у присуству судом одређених бранилаца адвоката Мирослава Узумирковића и Чеде Костића, који су своју тешку дужност са пуно части и достојанства извршили, ма да пок. Живковић, бранилац других у многобројним процесима, није дозвољавао да га ко други, сем њега самог, брани. Том приликом он је казао: „Никад, господе, нисам видео страшнију тужбу, страшнијег државног тужиоца, него овога, који нас тужи. И као што је оно у Француској у једном нередовном стању државни тужилац узимао за доказ све, што су радили они чије су главе биле потребне, ако су ћутали, био је доказ, ако су говорили, био је доказ; тако је и овај случај. Ја се тужим за предлог на седници Главног одбора Радикалне странке, да се откаже плаћање порезе. То сам учинио, али, господе, то је идеја, која није приведена у дело, па према томе нема не одговорности. Кад је Гледстон хтео у Енглеској да учини крај једном злом стању, поступио је на тај начин, што је претпо отказом порезе.....“

Главни сведоци против њега били су један познати београдски трговац и један сељак из Добриња. Овом другом сведоку, који је лажно сведочио и позивао се на своје раније исказе којих се није углавном сетио на претресу, Живковић је казао: „Ти си једна вуцибатина.“

WWW.UNILIB.RS У завршној речи, пошто је државни тужилац остао при оптужби, пок. Живковић је казао: „Ја сам био уложио сву снагу да оживим Радикалну странку.... Друга је то ствар дело, а друга је ствар реч. Реч, господо, није још нико убила. Кад би се људи осуђивали због своје речи, онда би, господо, тамо на Западу сваког дана било осуђених људи.“ (стр. 1003).

Пресуда преког суда за варош Београд и округ подунавски донета на дан 12 септембра 1899 год. бр. 650 у Београду гласила је, да се за дело велеиздаје осуде између осталих Ранко Тајсић на смрт, а Љубомир Живковић са Миланом Ђурићем, Стојаном Протићем, Иваном Павићевићем и осталим на 20 година робије у тешком окову.

Љуба Живковић по нашем схватању отишао би са овог света недо-вољно запажен и ожаљен, ако се не би евоцирала ова недавна прошлост која је његову снагу обележила у свој својој величини и достојанству. Велики народни трибун. Дантон Радикалне странке, понео је са пуно части и достојанства крст осуде да би даног момента, без обзира на ову осуду, извршио мисију коју му је Провиђење наменило. Пок. Живковића ни овако тешка осуда није скренула са правог пута, већ му је напротив дала нове снаге да захтева и брани слободе народне, па када је видео плодове свога рада, он је схватио да је његова мисија завршена, па се полако повукао из политичког живота. Трибун је постао мислилац и савест странке којој је припадао.

Љубомир Живковић у последњим својим данима изгледао је крепак стари господин. Благих црта лица, уоквиреног кратком негованом проседом брадом, продорног погледа испод густих обрва, који се није могао лако издржати, али који пок. Љубомир није никад спуштао са човека са којим је говорио, његов тихи глас изражавао је идеје човека у политичкој и личној зрелости. Исте особине красиле су га у старости као и у младости: на бујност младости дошло је искуство старости које је потврдило све младалачке идеале. Његов очаравајући начин излагања руковођен начелима стеченим из младости, његов такт у односу са људима, нарочито у последње време, учинили су, да Љубомир Живковић готово није имао непријатеља. Они који су мислили као он поносили су се што се слажу са једним овако великим човеком и политичарем. Он ипак који нису мислили као он бојали су се да времена поново не избаде у прве редове овог крепког старца чији продоран поглед одаје стихијску снагу.

Љубомир Живковић је могао у тешким данима које преживљујемо и који настају, корисно послужити народу и отаџбини. Провиђење је хтело друкчије. Оно је хтело да овај борац затвори очи у временима када се црно-новске снаге сукобљавају у идеолошким схватањима од којих зависи судбина целог човечанства. Провиђење је могло причекати и учинити овом великом народном трибуну то највише задовољство, које ће његови савременици и следбеници имати, да дочека победу оних начела и идеала, који су га целог живота руководили у многобројним манифестацијама његове делатности. Али, његов рад толико је усађен у оне који остају иза њега, да његова смрт неће спречити победу идеала за које се целог века борио.

Слава великом народном борцу, трибуну, политичару, говорнику и адвокату Љубомиру Живковићу.

† Степа Писаревић.

На дан 4. децембра 1940. год. умро је тихо и нечујно, као што је и живео доајен шабачких адвоката Степа Писаревић, адвокат из Шапца.

По својим идејама припадао је генерацији, која се запајала духом Милегичевића и Светозара Марковића и која је својим неуморним радом извршила националну обнову земље.

Живео је и делао у великом добу, а умро је прегажен од времена и заборављен од људи. Младим генерацијама је био потпуно стран, мали, физички слаб и временом истрошен стари господин, који се с муком спотицао о нове законе, од којих је у своје време и побегао из Аустрије.

Рођен у Новом Саду 1862 године где је свршио основну школу и гимназију, пок. Степа после матуре из националних разлога прелази у Србију и у Београду 1888. год. завршава права.

Прво писар, па судија у Београду, пок. Степа је брзо завршио своју судијску каријеру. Из Београда је прво премештен 1890. год. у Крушевац, а одатле 1893. год. у Шабац.

После непуне две године судиске службе у Шапцу, пок. Степа је био отпуштен из службе заједно са пок. Војом Павлићевићем, бив. адвокатом из Београда. Отпуштање, као и судски рад служе само на част пок. Стеви, јер је отпуштен због тога што није дозвољавао утицај улице у своје судијском раду.

Као адвокат са одличном стручном спремом, поштен и несебичан вршио је све дужности свога позива најсавесније. Но, иако је у своје време одлично радио, његова доброта и несебичност биле су толико велике да је до краја свога живота морао радити, да би се издржавао, тако га је смрт затекла са 12 динара готовине.

Он је био толико добар човек, да је и своје наслеђе од преко пола милиона динара дао на зајам својим пријатељима из Мачве, да би се он у данима своје старости, када му је највише требало, злочињено и мучио.

Пок. Степа је учествовао врло активно у политичком животу Краљевине Србије. Он је припадао великом добу и великим људима наше политичке прошлости.

Запојен савременим идејама свога доба, био је од почетка своје политичке делатности радикал.

Приликом фузије напредњака и радикала 1901 год. он се одвојио и са пок. Љубом Живковићем, адв. из Београда и осталим основао самосталну странку у којој је водио прву реч и био биран за председника Округног одбора. Карактеристично је да је први вођа нове странке у земљи Љуба Живковић умро истога дана, када и пок. Степа, први вођа те странке у округу подринском.

Као квалификовани посланик самосталне радикалне странке за округ подрински пок. Степа 1905 године улази у народну скупштину.

Његова странка је била тада на власти.

У борби за закључење зајма за наоружање и наоружање у Аустрији или Француској пок. Степа узима историско учешће. Национална свест младога емигранта из Аустрије долази до пуног изражаја у решавању овога историског питања. Степа устаје у скупштини, говори противу зајма и наоружања из Аустрије на коме је радила влада његове странке, гласа у скупштини противу зајма и обара владу своје странке већином од једног јединог гласа.

Тако благодарени националној свести пок. Стеве пропада зајам и наоружање из Аустрије. Степа се враћа Радикалној странци, која образује нову владу, закључује зајам и врши наоружање наше војске у Француској и ми благодарени пок. Стеви добијамо оружје, које нас је толико прославило широм целог света.

У политичком животу пок. Степа није никада свој положај у странци искоришћавао за себе.

Умро је можда разочаран и увређен, али је умро онако, као што су помрли и његови велики другови из наше сјајне политичке прошлости и зато нека му је вечна слава и хвала.

Јанко Н. Јанковић адвокат

Гаврило Д. Леви.

У уторак 24. децембра 1940. године умро је у Београду адвокат Гаврило Д. Леви. На погребу са покојником се опростио Председник Дисциплинског већа Адвокатске Коморе у Београду г. Стеван Вагнер овим речима:

Уцвељена породица и пријатељи!

Адвокатска Комора а понаособ Дисциплински Суд чији је покојник био члан у Касационом Већу опрашта се са жалосћу од свога доброг друга Гаврила Леви-а. За дубоку жалост везани су искрени осећаји неизмерне захвалности и дубоког признања према човеку, који је цео свој живот са успехом посветио служењу и то служењу правди, заједници и ближњем, водећи свакада само рачуна о општој користи а никада о својој.

Рођен у Београду 1882 године постављен је за јавног правозаступника 1910 године при Првостепеном Суду за град Београд. Више пута је биран за члана Дисциплинског већа коју је функцију вршио до краја свога живота код Касационог Суда. За време рата био је на разним војним дужностима као војни иследник.

У свом опхођењу био је свакада одмерен и озбиљан али и приступачан, обдарен природним способностима са великим искуством, истрајан и срећен а при томе од великог карактера и увек чистих побуда и части; до краја савестан а при томе даровит и срећен; његов критички дух освајао је а свестрано образовање са огромним хоризонтом његових погледа поставили су га и представили као врло цењену и вољену личност у нашем адвокатском стаљежу и целом друштву. Природа је у њему сплела хармонично, обиле доброга као ретко где.

У тренутку када је добри Гаврило прекинуо све конце који су га везивали за своземаљски трошни живот, иза њега остају огромна дела, услуге, користи нашој заједници, која ће вечито с поносом бити везана за његово име. Он је за живота подигао себи споменик својим неуморним, плодним и успешним радом. Комора је у Београду била поносна његовим чланством. Његов рад богат успесима на правном пољу остаће за свакада забележен. Никада заморен, никада нерасположен увек спреман да се са пуно воље одазове на сваки позив за опште добро, увек први својом вредношћу, честитишћу и љубављу био је спреман за највише правно начело „да правда држи земљу и градове“ и „да онај себи највише користи који другоме најбоље служи“.

Заједничко нам је свима сада осећање, да смо смрћу доброга Гаврила изгубили заиста дивног друга; породица је изгубила незаборављеног супруга односно оца; престала је да делује једна од оних основних снага на којима почива наш правни живот, престало је да куца једно топло, широко срце.

Његово име његов дух остаће међу нама вечито, утешимо се тиме.

Слава и вечни помен колеги Гаврилу Леви-у!

БЕЛЕНШКЕ

Ново повећање судских такса. — На предлог Министра финансија Министарски савет прописао је 21 децембра 1940 год. под М. С. бр. 1676 ову

У Р Е Д Б У

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О СУДСКИМ ТАКСАМА

§ 1

У § 45 Закона о судским таксама у ст. (2) у тач. под 2 брише се бројка 16, а у ставу (3) у тач. под 2 истог Закона брише се бројка: „45“.

§ 2

У тар. бр. 2 Закона о судским таксама у напомени IV додаје се ст. 2 који гласи: „Осим тога наплатиће се на име извршне таксе на излицитирану вредност 3%. Ова такса наплаћује се првенствено из вредности добијене на лицитацији, пошто дражба постане извршном.“

§ 3

У тар. бр. 6 Закона о судским таксама у ст. (1) у тач. под 4 у место речи: „На вишкове преко 8.000.— динара још..... 1%“ стављају се речи: преко 8.000.— динара до 10.000.— динара..... 200.— преко 10.000.— динара од вредности спорног предмета..... 2%.

У другој напомени уз тар. бр. 6 Закона о судским таксама уместо износа: „8.000.—“ ставља се износ: „10.000.—“.

§ 4

У тар. бр. 8 Закона о судским таксама у колони „процентуална такса“ уместо стопе: 1% ставља се стопа 2%.

§ 5

У тар. бр. 25 Закона о судским таксама у тач. под а брише се износ 25.000.— и уместо тога ставља се износ 5.000.—;

У тач. под б) истог тар. бр. брише се износ 25.000.— и уместо тога ставља се износ 5.000.—;

Затим бришу се речи: „али ни у ком случају више од 5.000.—“ и уместо ових стављају се ове речи: „тима да ова такса не може бити мања од 10.— дин. нити виша од 10.000.—“.

§ 6

У тар. бр. 29 ст. (2) Закона о судским таксама бришу се речи: „за сваки табак 15.— динара“ и уместо тога стављају се речи: „за први табак 22.50 динара, а за сваки даљни табак 15.— динара“.

§ 7

Упутства за извршење ове Уредбе прописаће Министар финансија Правилником.

§ 8

Ова Уредба ступа на снагу даном обнародовања у Службеним Новинама.

*

Ова Уредба обнародована је у Службеним новинама од 24 децембра 1940 год. бр. 297, и тога дана је ступила на снагу, без упутстава за њено извршење које, по § 7 Уредбе, Министар финансија има накнадно да пропише путем Правилника.

Правилник о адвокатским таксеним маркама. Загребачка Адвокатска Комора. — У прошлом броју Бранича објавили смо текст овога Правилника, који је усвојен на годишњим скупштинама Адвокатске Коморе у Загребу и њеног Пензионог фонда одржаним 27 октобра 1940 год. Решењем Вана Хрватске бановине од 2 децембра 1940 год. бр. 49.431-III-1940 овај Правилник је одобрен и како видимо из децембарског броја „Одвјетника“, Пензион фонд у Загребу већ је приступио изради маркаца сви су изгледи, да ће обавеза за њихову употребу од стране адвоката на територији Загребачке адвокатске коморе почети већ 1 марта 1941 год.

Војне вежбе адвокатских приправника.

Банска управа Бановине Хрватске дописом од 20. XI. 1940 број 39.998 III-1940 саопштила је председништву Апелационог суда:

„На ондашњи упит од 10 септембра 1940., бр. Су 11.866—13/40 у предмету урачунавања војне вежбе адвокатских приправника у приправничку вежбу код суда саопштава се томе председништву, да се по мишљењу овога одељења адвокатским приправницима на вежби код суда може у правилу урачунати у адвокатско-приправничку вежбу код суда с обзиром на прописе § 9 За. и чл. 252, Закона о устројству војске и морнарице време од четири недеље годишње, а дуже време од тога само из оправданих разлога“.

САДРЖАЈ ПРАВНИХ ЧАСОПИСА.

Архив — за правне и друштвен енауке. Орган београдског правног факултета. Уредник Др. Ђорђе Тасић, професор Универзитета. XXX Год.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Друго коло. Књ. XII (LVII) Бр. 5. Свеска за новембар 1940. год. Чланци: Др. Пал Анђал: Кривично-правна оцена вредности гласа савести; Др. Драгољуб Аранђеловић: Ко може побијати брачност рођења; Др. Миливоје Ч. Марковић: Правни стандард у француском праву; Др. Борислав Ив. Благојевић: Совјетски федерализам. Правна политика. Страни правни живот. Економско-финансиска хроника. Административна хроника. Судска хроника. Оцене и прикази. Преглед часописа. Нове књиге.

Мјесечник гласило Хрватскога правничкога друштва. Уредници: Др. Едо Ловрић и Др. Иво Полићео. Бр. 11 Год. LXVI. за новембар 1940 год. Правосуђе у виду етичке мисли, Др. Бинко Смолић, одвјетник у Шибенику. Појам незарађености, Др. Иван Фрај из Загребa. Савремени господарски интервенционизам, Др. Вождар Летковић, суд. припр. у Дарувару. Вриједи ли прописи кривич. поступника о правним лијековима и у поступку за кривична дјела извршена путем штампе, Др. Р. Педерин, одвјетник у Сплиту. Правосуђе. Књижевност и Сваштице.

Бр. 12 Год. LXVI за децембар 1940. год. Мјесна надлежност у кривичном поступку, Еуген Вагнер, старјешина Срес. суда у Св. Иван Зелени, Нешто о правној нарави комесације, Др. Анте Пук, старјешина Срес. суда у Крижевцима; Два мишљења о потреби индустријализације код нас, Др. Вук Вернић (Загреб); О кривичном закону Руске социјалистичке федеративне совјетске републике, Феликс Брук, одвјетнички приправник у Загребу, Брисовна запорка (Canceling clause) и накнада штете, Габријел Бадовинац, суд. приправник код Ср. суда у Сушаку; Прописи §-а 195. рудар. закона за Босну и Херцеговину у односу према овршном поступку Анте Мичић, судач Окружног суда у Сарајеву; Оцјене и прикази Правосуђе. Књижевност. Сваштице.

Одвјетник — орган Адвокатске коморе у Загребу. Уредник Др. Иво Полићео. Бр. 10 Год. XIV за децембар 1940. год. Муњевита парница. — Одвјетништво у Грчкој. Редна главна скупштина Адв. Зборнице в Љубљани. — Завичај и завичајно право. (Др. Љ. Шварц). Једна штетна такса. (Др. Џафер Мехмедагић). — Надлежност суда за одвјетнички трошак. — Надрписарање као „помоћ народу“. — О судачком дријемању. (Пиеро Чаламад্রেј). — Одвјетник у дилеми. — Јавно бљезкиштво и његови противници. — Награде (Жерн Роберт). — Из сталешке јудикатуре. — Вјести Адв. Коморе у Загребу. — Разно. — Прилог.: Садражај годишта 1940.

Словенски правник гласило друштва „Правника“ в Љубљани. Уредник Др. Рудолф Сајовиц. Штев. 11—12. Лето LIV. Јанку Полцу об шесдесетлетици (с слико); Др. Јосип Жонтар: К згодовини преведбе косешчин в купна земљишта; Др. Рудолф Трофеник: Казнива дејања зопер тује државе; Др. Владимир Мурко: Накнадна индемнитета в финанчн законих; Др. Горазд Кушеј: Престолонаследствени ред септембарске уставе; Др. Цирил Кржишник: Бизантинско право; Др. Виктор Корошец: По следових најстарејшега индоевропскога јавнега права; Др. Вождар Кобе: Еноссебна капуталска дружба ин начело омејене одговорности; Др. Стојан Вајич: Војачка служба ин службено размерје; Др. Владимир Равнихар: Како је било. Књижевна порочила. Разне вести.

Правна мисао — часопис за право и социологију. Уређивачки одбор: Др. Н. Вучо, Др. Љ. С. Дуканац, Др. Ј. С. Ђорђевић, Др. Д. В. Кекић, Др. Б. М. Недељковић и Др. Д. В. Тодоровић. Свеска септ. — октобар 1940. 6-та година. Бр. IX-X. Др. Мирко Косић. — Политичке идеологије и савремена економска теорија; Др. Вранислав Недељковић. — Првенство мушких средника над женским у српском наследном праву; Веселин Маслеша. — Друштво и друштвене снаге у Босни и Херцеговини; Др. Драг. Јовановић. — Покушај социолошког објашњења хајдучије у Србији. Кривични преглед књига. Преглед повременика.

Правнички гласник — орган Удружења правника у Новом Саду. Уређује Редакциони одбор. Бр. 11. новембар 1940. Год. IV. Др. Стојан Јеремић: Одговорност јемца и судужника за дуг и обезбеђење дуга залогом,

по Уредби о ликвидацији земљорадничких дугава; Др. Тока Павловић: Субјект у праву; Грађанска пракса Касационог суда у Новом Саду; Из праксе рекурсног суда у Петровграду; Јудикатура из области индустријске својине; и Кривична пракса Касационог суда у Новом Саду.

ПРЕГЛЕД ЗАКОНОДАВСТВА.

Број 272—XСIV од 25. новембра 1940. год.: 828) Уредба о изменама и допунама Уредбе о ванредном додатку државних службеника и пензионера. — 829) Уредба о изменама законских прописа који се односе на припадности државних пензионера. — 830) Правилник о повластицама на вођњи и превозима на Државној шумској железници Завидовићи—Олово—Кусача. — 831) Допуњење-проширење тарифне скале секције транспортно-обалских радника организације „Југорас“ и послодаваца исте привредне струке. — 823) Продајна цена бензиске мешавине. — 833) Исправка у Наредби о контроли увоза парафина из бр. 183/1-И и 2 Увозне царинске тарифе. — 834) Повећање подвозних ставова Речне пловидбе. — 835) Исправка.

Број 274—XCV од 27. новембра 1940. год.: 836) Уредба о изменама и допунама Уредбе о скупном порезу на пословни промет бр. 16100/31 од 14. марта 1931 са свима њеним доцнијим изменама и допунама. — 837) Уредба о допуни Уредбе о одређивању територијалне надлежности Управног суда са седиштем у Новом Саду, о отпочивању тога суда са радом и о преносу послова са Управног суда у Београду на Управни суд у Новом Саду. 838) Уредба о изменама и допунама Уредбе о разрезу и наплати пореза на луксуз О. п. бр. 64914 од 14. августа 1932 са свима њеним доцнијим изменама и допунама. — 839) Правилник о примању и стручном образовању подмлатка за техничке чиновнике струке по ставу 1 § 45 Ч. З. — 840) Правилник о Поштанско-телеграфско-телефонском музеју. — 841) Припајање Царинског одељка у Вараждину Царинарници I реда у Коториби. — 842) Проширење поступка II. бр. 51999 од 29. септембра 1922, на кесе, цакове и вреће израђене од хартије. — 843) Ванредни додатак надничара запослених у Општој државној статистици и статистичком уреду у Сарајеву. — 844) Упутства за добијање отпремних дозвола за превоз огревног дрвета.

Број 275—XCVI од 28. новембра 1940. год.: 845) Уредба о промету кукуруза у 1940/41 години. — 846) Наредба о прелазним одредбама уз Наредбу о контроли извоза дрва, израда од дрва и шумских производа уопште. — 847) Стављање под контролу превоза огревног дрвета. — 848) Исправка штампарских грешака у Правилнику о службеницима Братинских благајна И. Р. бр. 4289/40, („Службене новине“ бр. 267—XСII од 19. XI. 1940. год.). — 849) Исправка

Број 280—XCVII од 3. децембра 1940. год.: 850) Одредбе за послове Сталног стручног савета за испитивање лекова и одобравања промета лековима, као и за послове Одбора за биолошке производе. — 851) Правила о полагању државног стручног испита за чиновнике ресора Министарства социјалне политике и народног здравља. — 852) Решење о примени контроле цена и на стару гумену обућу и отпатке од гуме изузев утомобилске спољне и унутарње гуме. — 853) Нове цене соли. — 854) Упутство бр 17 о примени Уредбе о 1% доприносу Народном ивалидском фонду. — 855) Измене и допуне у Правилнику о службеницима Братинске благајне. — 856) Фонијатрија као специјална група медицине. — 857) Решење о утврђивању максималне цене вуни. — 858) Максимирање цена кожи свих врста. — 859) Примена измене Правилника за полагање стручних испита у рударском ресору. — 860) Однос цена семена шећерне репе. — 861) Наредба о продајењу прелазних одредаба уз Наредбу о контроли извоза дрвета, израда од дрва и шумских производа уопште. — 862) Повећање продајне цене петролеума. — 863) Пријављивање залиха дрвеног грађевног материјала. — 864) Проширење Универзитетске мајданпечке домене „Наталијино“ за засебан научни завод. — 865) Максимирање цена старој гуменој обући и отпатцима од гуме изузев аутомобилских спољних и унутарњих гума. — 866) Исправка у Правилнику о нижем техничком т. т. течају. — 867) Исправке у Правил-

нико со п. т. музеју. — 868) Исправка у Решењу о припајању царинског одељка у Вараждину Царинарници I реда у Коториби. — 869) Исправка у Упутствима за добијање отпремних дозвола за превоз огревног дрвета. — 870) Исправка у Уредби о реквизицији.

Број 287—XCVIII од 11. децембра 1940. год.: 871) Уредба о овлашћењу Министра саобраћаја за давање зајма Савезу набављачких задруга државних службеника из готовине Пензијског фонда радника државних саобраћајних установа. — 872) Уредба о награди уговорног особља државних народних позоришта у случају мобилног и ратног стања. — 873) Уредба о измени тачке 7 § 54 Финансијског закона за 1939/40 годину. — 874) Правилник о пријему, квалификацији и разврставању житарица у типове и класе (типизирање) у силосима Привилегованог а. д. за силосе у Београду. — 875) Измене и допуне Правилника о привременом и споредним припадљностима службеника Речни пловидбе. — 876) Измена и допуна Правилника за малопродају дуванских прерађевина, цигар папира, жижица, таксених марака и таксених хартија, вештачких упаљача и ужегача и кремења за њихово паљење. — 877) Царинско третирање вештачке вуне дрвене (делвол) и израда од ове пореклом из Немачке. — 878) Примена контроле цена за пољопривредна оруђа и друге предмете. — 879) Максималне цене сировој кожи домаћег порекла. — 88) Максимирање цена за пиринач талијанског порекла. — 881) Одлука Уреда за контролу цена бр. 11532 од 3. децембра 194 за цене уља у бурадима од 100 и 50 кгр. — 882) Откупна цена шећерне репе за кампању 1940/41. — 883) Начелно објашњење Министарства финансија при експлоатацији земљишта. — 884) Ослобођење привредних задруга од плаћања таксе из Т. бр. 37 Закона о таксама. — 885) Проглашење варошице Кучева, Среза звишћког за туристичко место. — 886) Упутнички промет са Немачком, измена Решења бр. 64189/VIII од 25. новембра 1938 године. — 887) Исправка броја расписа 37826—1940.

Број 290—XCIX од 14. децембра 19450. год.: 888) Уредба о спречавању недозвољене привредне обавештајне службе. — 889) Уредба о пореској повластици друштва „Сигнал“ а. д. из Београда. — 890) Ценовник за производе биолошког порекла. — 891) Уредба о повластицама у јавним дажбинама фирми „Машинско металургиско индустријско предузеће инж. Лука Шпаргаљ“, Београд. — 892) Пуштање у саобраћај нарочитих поштанских марака Звезе бојејеников Љубљана. — 893) Пуштање у саобраћај нарочитих поштанских марака са вишком у корист Југословенске лиге против туберкулозе. —

Број 293—C од 18. децембра 1940. год.: 894) Уредба о Команди Територијалне ваздушне одбране (Т. В. О.). — 894) Уредба са законском снагом о снабдевању војне силе и становништва шумским производима. — 896) Уредба о изменама и допунама у Закону о Устројству војске и морнарице. — 897) Уредба о изменама и допунама Уредбе Б. с. бр. 1325 од 17. октобра 1939. — 898) Уредба о мељави и хлебу. — 899) Наредба о пријављивању производње, промета и залиха робе. — 900) Правилник о постављању и раду ветеринарских приправника—волонтера у ресору Министарства пољопривреде. — 901) Правилник о регулисању односа између Дирекције за спољну трговину и Народне банке Краљевине Југославије. — 902) Аутентично тумачење у погледу активног и пасивног изборног права за породичну задругу. — 903) Допуна у правилнику о извозу семена луцерке и црвене детелине. — 904) Проширење контроле залиха робе у смислу Уредбе о контроли залиха робе. —

Број 295—CI од 21. децембра 1940. год.: 905) Уредба о помоћном особљу у служби Дирекције за ликвидацију замљорадничких дугова при Привилегованој аграрној банци. — 906) Уредба о извршењу буџета Сената. — 907) Уредба о измени и допуни Уредбе о уређењу Министарства унутрашњих послова од 25. јула 1929 са изменама и допунама од 31. марта 1930, 18. августа 1936, 21. септембра 1938 и 20. септембра 1939 године. — 908) Уредба о изменама Закона о унутрашњој управи од 19. јуна 1929 године. — 909) Наредба о ценама брашна и мекиња на подручју Управе града Београда. — 910) Обрасци пријава за пријављивање производње промета и залиха контролисане робе. — 911) Произвођачи и трговци могу наплаћивати и државне и самоуправне таксе при продаји огревног дрвета од државних и самоуправних установа и надлештава. — 912) Овлашћења за вршење

дужности овлашћеног актуара. — 913) Преглед државних расхода и прихода за месец октобар и за период април-октобар 1940. год. по буџету за 1940/41 годину. — 914) Премештање прелаза са км 108, 649, 50 на км 198, 600 пруге Црвени Крст—Грахово пристаниште. — 915) Промене на путним прелазима.

Број 297—СП од 24. децембра 1940. год. 916) Уредба о изменама и допунама Закона о судским таксама. — 917) Уредба о изменама и допунама Уредбе о управним таксама за полицијску надзорну службу при јавним приредбама М. с. бр. 718 од 27. јула 1938 године. — 918) Правилник о индустријским железницама (пругама и колосецима). — 919) Продужење рока повластица на хартију за штампање на ротационим машинама. — 920) Измене у решењу Министра социјалне политике и народног здравља С. бр. 25160/40. о осигурању шегрта-ученика индустријских и занатских трговачких стручних продужних школа. — 921) Измене и допуне у радном уговору за раднике солане Крка Симин Хан и радном уговору за раднике секције за дубинске истражне радове на нафту и со. — 922) Повећање пензија монополских радника. — 923) Промене на путним прелазима. — 924) Обрадовање нове катастарске управе у Горњем граду, Дравске бановине. — 925) Исправка наредбе о пријављивању производње, промета и залихе робе. — 926) Исправка саопштења о проширењу контроле залиха робе.

Број 298—СП од 25. децембра 1940. год.: 927) Уредба о осигурању државног саобраћајног особља Краљевине Југославије за случајеве болести, порођаја, сахране и несреће. — 928) Уредба о изменама и допунама Уредбе о повластицама на железницама и бродовима у државној експлоатацији од 3. јула 1936 године. — 929) Ценовник за производе лекова биолошког порекла.

Број 300—CIV од 27. децембра 1940 год.: 930) Наредба о контроли извоза живе стоке.

Број 303—CVI од 31. децембра 1940. год.: 931) Уредба о таксама и накнадама за званичне радње дипломатских и консуларних заступништва Краљевине Југославије у иностранству. — 932) План за амортизацију 3% обвезница за ликвидацију земљорадничких дугова, за буџетску 1940/41. годину. — 933) Наредба о контроли извоза дрва, производа од дрва и шумских производа уопште. — 934) Измене код карата за куповину бензинске мешавине. — 935) Проценти толеранције за одређивање количина производње промета и залиха контролисане робе. — 936) Наредба о оснивању, делокругу и организацији Експозитуре Дирекције за спољну трговину у Љубљани. — 937) Исправка у Уредби о измени Закона о унутрашњој управи. — 938) Исправка у Уредби о измени и допуни Уредбе о уређењу Министарства унутрашњих послова.

ПАЖЊА АДВОКАТИМА

I

На основу одлуке XII редовне годишње скупштине Адвокатских приправника, узимајући у обзир резолуцију једногласно доске коморе у Београду по питању регулисања положаја адвокатнети на скупштини Савеза Адвокатских комора у Новом Саду по истом питању, а у вези са предлозима Удружења адвокатских приправника и референата ужег одбора за контролу вежбе адвокатских приправника, после свестраног проучавања овога питања Одбор коморе на својим седницама од 20. новембра и 5 децембра 1940 год. донео је једногласно следећу

О Д Л У К У

1) Обавеза осигурања адвокатских приправника код Уреда за осигурање радника постоји по Закону о радњима — § 433 тач. 1 у вези § 1 ст. 2 тач. 13) и § 3 тач. 1. Закона о осигурању радника на су адвокати дужни, уколико такво осигурање није учињено спровести ово осигурање за адвокатске приправнике који су код њих на вежби.

2) Адвокатски приправник на стажу код адвоката има право на (3) три недеље непрекидног годишњег одмора, према договору у погледу времена коришћења овога одмора, за које време му припада утврђена месечна награда.

3) Радно време за адвокатског приправника на стажу код адвоката не треба да пређе осам радних часова дневно.

4) Месечна награда адвокатског приправника на вежби код адвоката мора износити минимум егзистенције који одговара раду и његовој квалификацији, као и приликама самог адвоката, а по мерилу које пружају припадљивости судијских приправника односно пристава и које Одбор коморе сматра за такав минимум.

Ову одлуку Одбора публиковати на видном месту у „Браничу“, саопштити је у препису свима адвокатима на територији Коморе као и Удружењу адвокатских приправника у Београду.

Од одбора Адвокатске коморе Бр. 3458 од 12 децембра 1940 год. у Београду.

II

Адвокатској комори у Београду стизале су жалбе од већег броја њених чланова: 1) да судови не досуђују трошкове по Пра-

вилнику о висини награда за адвокатске послове у споровима, где странке заступају адвокати; 2) да судови досуђују парничне трошкове странкама, које саме, без адвоката воде парницу или које пред среским судом заступају лица која не припадају реду адвоката.

Одбор коморе није могао по овим жалбама ништа да предузме, пошто извештаји о овим случајевима нису били пропраћени потребним подацима.

С тога се позивају адвокати да у будуће шаљу Комори, уз свој извештај, и препис пресуде, односно закључка, који су донети противно Правилнику о висини награда за адвокатске послове, односно који су донети противно прописима Грађанског парничног поступка о парничним трошковима.

III

По § 52 Пословника Коморе адвокати су дужни сваке друге године, и то непарне године, а адвокатски приправници, сваке године, заменити легитимацију (карту идентитета) новом са фотографијом тога времена.

Стару легитимацију треба вратити Комори са две фотографије величине 9x6 од којих се једна лепи на легитимацији а друга остаје у архиви Коморе. За замену легитимације плаћа се 10.— динара.

Скреће се пажња свим адвокатима и адвокатским приправницима да по наведеној одредби Правилника поступе.

IV

Адвокатски приправници који се било са којег разлога бришу из именика адвокатских приправника, дужни су да Комори врате карту идентитета-легитимацију.

Како су адвокати у смислу § 9. Зак. о адвокатима и § 39. Пословника коморе дужни да свако иступање приправника пријаве Комори, они треба увек од приправника да узму легитимацију и исту са актом о одјави доставе Комори. Комора неће издавати уверења о потврди приправничке вежбе приправницима који нису вратили легитимацију.

ОДБОР АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ